PUBLISHED AND DISTRIBUTED UNDER PERMIT (No. 895) AUTHORIZED BY THE ACT OF OCTOBER 6, 1917, ON FILE AT THE POST OFFICE of New York, N. Y. By Order of the President A. S. Burleson, Postmaster General

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah

Velja za vse leto . . . $6.00
Za pol leta $3.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.

Issued every day except Sundays and Legal Holidays.
50,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 221. — ŠTEV. 221. NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 20, 1919. — SOBOTA, 20. SEPTEMBRA, 1919. VOLUME XXVII. — LETNIK XXVII.

Niti kapital niti delo se nočeta vkloniti

JEKLARSKI DELAVCI SO PISALI PREDSEDNIKU WILSONU, DA JIM NI MOGOČE RAZVELJAVITI SVOJEGA SKLEPA. — V ORGANIZACIJO SO JIH SILILE NEZNOSNE RAZMERE. — GARY NI HOTEL IMETI NOBENEGA OPRAVKA S STAVKARSKIM ODBOROM. KDOR JE BIL V ORGANIZACIJI, JE BIL IZPOSTAVLJEN SISTEMATIČNEMU ZASLEDOVANJU. — DELAVCI NISO IMELI PRAVICE PROSTEGA ZBOROVANJA IN PROSTEGA GOVORA. — ZBOROVALCE SO ARETIRALI IN JIH POZAPLI. — KAPITALISTI SO ZAGRADILI TOVARNE Z ELEKRIČNIMI ŽICAMI.

Pittsburgh, Pa., 19. septembra. — Naslednje pismo so poslali jeklarski delavci predsedniku Wilsonu na prošnjo slednjega, naj se preloži jeklarsko stavko na čas po delavski konferenci, ki se bo vršila v Washingtonu z dnem 6. oktobra:

— V odgovor na vašo prošnjo potom Samuela Gompersa, predsednika American Federation of Labor, naj se datum stavke v jeklarski industriji te dežele preloži od dne 22. septembra na čas po konferenci, ki se bo sestala v Washingtonu dne 6. oktobra, vam poročamo s spoštovanjem naslednje:

— Skozi leta je vladal velik nemir med jeklarskimi delavci naše dežele in to radi neobičajnih, neamerikanskih in despotičnih industrijalnih pogojev. Ker ni bilo mogoče najti nikake odpomoči v individualnih naporih, katere so možje povsem naravno vprizorili, so se slednji po vzgledu drugih delavcev združili za skupno obrambo. Ker je raslo zatiranje tako, da je presegalo vse meje potrpljenja, je prišel poziv na pomoč od vsakega dela industrije na konvencijo American Federation of Labor, ki se je vršila v St. Paul junija meseca leta 1918.

Komitej zastopnikov vseh panog te industrije je bil ustvarjen ter je vprizoril raziskavo. Našel je polje več kot zrelo za organizacijo. Članstvo je raslo z nevrjetno naglico. Oproščenje od zatiranja je bilo pred durmi, a iz domoljubnih razlogov so delavci prestali vsa trpljenja do konca, da bi despotizem v inozemstvu ne pridobil s tem pomoči in odobrila.

Takoj po proglašenju premirja so zahtevali delavci odpravo krivic. Pregovorilo pa se jih je, naj čakajo na konvencijo A. F. L. ki se je vršila v juniju v Atlantic City.

Na podlagi poročila, predloženega tej konferenci, je skušal Mr. Gompers priti v stik glede tega predmeta z Mr. Garyjem, načelnikom finančnega odseka U. S. Steel Corporation v upanju, da prepreči velik industrijalni boj. Mr. Gompers, kojega konštruktivno domoljubje je vzvišeno nad vsak dvom, pa ni bil deležen niti uljudnosti odgovora. Nato so možje zahtevali akcijo in po odobrenju glasovanja glede stavke, pričenši z 20. julijem, je glasovalo 98 odstotkov mož za stavko.

Takoj po glasovanju je odšel komitej, predstavljajoč vse panoge te industrije, k Mr. Garyju v namenu, da dobi konferenco ter v upanju, da prepreči stavko. Mr. Gary ni hotel sprejeti komiteja ali imeti z njim kakega posla.

Komitej, ki je še vedno želel preprečiti konflikt, je predložil celo zadevo eksekutivnemu svetu American Federation of Labor. Mr. Gompers in eksekutivni svet sta sprejela akcijo mož.

Kljub temu in v upanju, da se prepreči spor, je bil poslan vašemu blagorodju poziv.

Mr. Gary, še vedno trdovraten, je povzročil tak nemir, da je bilo potrebno sklicanje konference predsednikov 24. prizadetih unij. Po natančnem, mirnem in nestrastnem pregledu in študiju celega položaja, z vpoštevanjem vseh posledic, ki se bódo gotovo pojavile, so ti predsedniki, zastopajoči več kot dva milijona organiziranih mož, sprejeli stavko ter določili 22. september za dan izbruha stavke. Datum je bil preložen na 22. september proti najboljšim interesom stavke edinole v upanju, da bodo Mr. Gary in njegovi družabniki med tem časom izpremenili svoje naziranje ter s tem preprečili drugače neizogibni spor.

Na tem sestanku zastopnikov prej navedenih panog jeklarske industrije, ki je bil sklican v Pittsburgh na dan 17. septembra v namenu, da določi pota in sredstva za vodstvo stavke, je bilo sprejeto vaše sporočilo, poslano potom Mr Gompersa, v katerem prosite naj se preloži datum stavke. Dva dneva razprav sta bila posvečena temu sporočilu. Vaši prošnji za preložitev bi z veseljem ugodili, če bi ne bilo naslednjih dejstev:

1. — Mr. Gary je trdil, da ne potrebujejo njegovi ljudje nikakega izvežbanega zastopstva v njih prid pri predložitvi svojih pritožb, brez ozira na to, da ne morejo vsled pomanjkanja šolanja niti v ekonomskem, niti v duševnem oziru meriti se z njim ali njegovimi zastopniki.

2. — Da je bilo ustanovljeno od prvega pričetka, ko so se pričeli ljudje organizirati, sistematično zasledovanje, pričenši z odpustom in končujoč se z umorom, kar nas spominja živahno na dni Homestead-a in na vlado despotizma v Rusiji.

3. — Vsled naporov zastopnikov jeklarske industrije, so javni organi v različnih krajih zanikali ljudem pravico prostega zborovanja in prostega govora. Preveč številni so slučaji, ko so bila zborovanja zatrta, ko so bili možje aretirani, stavljeni pred sodišča radi neutemeljenih obdolžitev ter strogo kaznovani brez vsakega vzroka po postavi in pravici.

4. — Da navedemo enega izmed številnih vzgledov je bilo v mestu McKeesport zborovanje, katero so imeli možje v okvirju svojih ustavnih pravic, razbito. Možje so bili aretirani ter vrženi v ječo, obdolženi izgredov in držali so jih v ječi z neprimerno visoko jamščino $3000.00. Eden izmed plačancev jeklarske industrije, ki je bil aretiran radi umora neke ženske- govornice v Breckenbridge, Pa., pa je bil stavljen pod jamstvo le $2500. Nadaljni jasni vzgled je oni iz Hammmond, Ind., kjer so plačani detektivi jeklarske industrije naskočili in umorili štiri unijske može, ki se niso mogli braniti. Priče v korist preživelih teh umorjenih, so bile tako ustrahovane, da je bila zatrta resnica glede tega umora.

5 — V napravah se nahaja polno pušk in topov in močne, z elektriko napolnjene žice obdajajo naprave.

6. — Veliko število oboroženih ljudi hodi naokrog ter skuša ustrahovati ne le delavce v različnih krajih, temveč vsakega, ki kaže najmanjši znak simpatije z možmi.

7. — Možje so bili odpuščeni dan za dnem v vedno večjem številu. Uporablja se pretnje in ustrahovanja v namenu, da se prestraši ljudi ter jih odvrne od izvrševanja njih proste volje. Sili se jih podpisati ugotovila, da niso člani in da ne bodo nikdar postali člani nobene delavske organizacije ter jim v nasprotnem slučaju preti z odpustom, stavljenjem na črno listino, odpovedjo kredita in izstradanjem.

8. — Jeklarski trust pravi, da bo izvedel nasilno zmanjšanje vrednosti delnic, s čemur bodo izgubljene vse svote v delnicah, katere so delavci nakupili v pretekli letih, zavedeni od trusta.

9. — Obstaja organizirana propaganda blatenja American Federation of Labor, ki širi poročila, da bo stavka predložena in da je taka preložitev le razprodaja.

10. — Opaziti ni nikake opozicije proti možem, ki se pridružijo dvojnim organizacijam. Posledica te propagande je, da I. W. W. hitro napreduje v nekaterih krajih.

11. — Resnični vzrok opozicije proti organiziranemu delavskemu zastopstvu v prilog možem, ki hočejo prijaviti svoje pritožbe, je ta, da se pripravlja jeklarska industrija na skrčenje plač in na znižanje standarda na nivo, ki je obstajal pred vojno in na povratek razmer, ki so pospeševale takozvani padrone sistem, ki je prevladoval prav posebno v tej industriji.

— Gospod predsednik, vsako nadaljno zavlačevanje je nemogoče. Skušali smo najti pot, a je nismo mogli. Obžalujemo, da ne moremo povoljno odgovoriti prvič ko ste se obrnili na organizirano delo. Verujte nam, da krivda ni naša. Če bi ne bilo zavlačevanje ničesar drugega kot preložitev, in to celo na stroške izgube članstva v naših organizacijah, bi pozvali slednje na preložitev, čeprav so ljudje trdno sklenjeni vprizoriti takojšnjo stavko.

Preložitev v tem slučaju pa pomeni uničenje vsakega upanja. Ta stavka ne bo uveljavljena na poziv voditeljev, temveč na zahtevo prizadetih mož. Dobljena ali izgubljena, stavka je neizogibna ter bo trajala toliko časa, dokler se ne bo industrijalni depistizem umaknil z nevzdržljivega stališča, ki ga zavzema sedaj Mr. Gary. Verujemo vam, da želite dovesti do konference ter upamo, da boste uspešni v tem. Mi v polni meri razumemo težkoče, ki bodo med tem časom sledile in vlado terorja, katero bodo vstanovili krivični delodajalci. Breme stavke bo padlo na delavce, a velika odgovornost za stavko je na drugi strani.

PRIČETEK ŠTRAJKA

Delavski voditelji, ki so bili zbrani v Pittsburghu, so se razpršili na vse strani dežele.

Pittsburgh, Pa., 19. septembra. Potem, ko so končno zavrnili vse prošnje, naj prelože stavko, so se glavarji 24 unij jeklarskih delavcev razpršili danes na vse strani dežele in v svoje odnosne okraje, da pripravijo vse potrebno za veliko stavko ki se bo pričela v pondeljek zjutraj.

Unijski voditelji, ki so poslali predsedniku Wilsonu v pretekli noči sporočilo, da ne morejo ugoditi njegovi prošnji, so izjavili, da ne more sedaj preprečiti strajka niti predsednik niti Samuel Gompers, niti noben drug človek na svetu. Stavkarji bodo skušali ustaviti celo jeklarsko industrijo v Združenih državah. V pittsburškem okraju vlada prav posebna skrb radi številnih ustavnih povelj napram organizatorjem, ki so sedaj na delu. Če hočejo delavci dobiti stavko, ki se obrača proti Steel Corporation, morajo vprizoriti udarce na industrijo kot je, to je na vse panoge te industrije.

Čeprav bo prizadeta cela dežela, bo čutiti glavne učinke stavke v pittsburškem, čikaškem in mahonic okraju.

Načelniki Steel Corporation so še vedno neomajni kot so bili in kot so unijski voditelji. Odredili so vse potrebno, če bi prišlo tekom stavke do kakih nasilij.

Glavna skrb vlada z ozirom na McKeesport okraj, kjer je uslužbenih 25.000 mož v stranskih napravah jeklarske korporacije.

PRESELITEV OGRSKEGA GLAVNEGA MESTA.

Bazel, Švica, 18. septembra. — Dunajsko časopisje poroča, da se namerava preseliti ogrska vlada iz Budimpšete v Solni Belgrad (Sthulweissenburg). Tam se bo tudi vršila ogrska narodna skupščina.

OBSEDNO STANJE V MOSKVI.

Helsingfors, Finska, 19. sept. — Petrograjski časopis "Pravda" priobčuje vladno proklamacijo, da je proglašeno v Moskvi vsled operacij kozaškega generala Montova, obsedno stanje. General Montov namerava napasti Rdečo gardo, ki je zavzela svoje pozicije v neposredni bližini mesta.

- DENARNE POŠILJATVE V - - ISTRO, NA GORIŠKO IN - - NOTRANJSKO. -

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem po ozemlju ki je sa sedeno po italjanski armadi.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kake mogoče zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

50 lir	$ 6.00
100 lir	$ 11.40
500 lir	$ 56.50
1000 lir	$113.00

Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft

TVRDKA FRANK SAKER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

D'ANNUNZIJO BODO S SILO PREGNALI

ZAVEZNIKI BODO NAJBRŽE ZAHTEVALI, DA MORA POBLAZNELI PESNIK POBRATI TEKOM ŠTIRIINDVAJSETIH UR SVOJA ŠILA IN KOPITA. — D'ANNUNZIO PRAVI, DA BO UMRL NA REKI. — JUGOSLOVANI MOBILIZIRAJO.

Ženeva, Švica, 19. septembra. — Gabriele d'Annunzio je rekel nekemu italijanskemu poročevalcu:

— Sklenil sem ostati na Reki do bridkega konca. Nič na svetu ne more predrugačiti mojega sklepa. Sem sem prišel umret.

Jaz imam preveč vojakov, in one, katerih ne potrebujem, sem že začel pošiljati nazaj. Italijanske ladje v reškem pristanišču so mi na razpolago. Zavezniške ladje zapuščajo pristanišče.

Jaz sem popolen vladar Reke. Čete generala Robilanta nas ne bodo napadle. Bratje vendar ne bodo streljali na brate.

London, Anglija, 19. septembra. — V Opatiji se je vršila važna konferenca zavezniških poveljnikov. Takoj po konferenci so se zavezniške bojne ladje nekoliko oddaljile od Reke ter namerile svoje topove na pristanišče.

Najbrže bodo zavezniki poslali D'Annunziu ultimatum, v katerem bodo zahtevali, naj se tekom 24 ur umakne, kajti drugače bodo začeli obstreljevati Reko.

Rim, Italija, 19. septembra. — Z Reke se je vrnil sem polkovnik Sofliani, načelnik Badoglijevega generalnega štaba ter osebni D'Annunzijev prijatelj.

Rekel je, da je D'Annunzio že pred par tedni obvestil vse zavezniške dežele med njimi tudi Združene države, da namerava zasesti Reko. (Torej se je vendarle izkazalo kot resnično, kar smo neprestano zatrjevali, namreč, da je delal D'Annunzio v soglasju s zavezniki. (Op. ur.)

Messaggero poroča, da je Reka čisto zablokirana. Mesto ima za tri mesece dosti živil. Pravijo, da ima D'Annunzio mrzlico. (V kratkem času bo dobil vročino. Op. ur.)

Da bi se ne pridružilo reškim vstašem še kaj drugih prostovoljcev preti brezžične brzojavne postaje.

Nepstano prihajajo poročila, da koncentrirajo Jugoslovani mogočno armado med Reko in njenim zaledjem.

Italijanski kralj je rekel generalu Badoglio, da bi najrajše videl, če bi se cela stvar končala brez vsakega prelivanja krvi.

PRISTRIŽENA BOLGARIJA

Zavezniki so postopali z Bolgarsko tako kot z nemško Avstrijo. Armada bo skrčena na 20,000 mož.

Washington, D. C., 19. sept. — Kratek pregled mirovne pogodbe z Bolgarsko, ki je bil brzojavljen državnemu departmentu, kaže, da sledi pogodba, ki bo danes izročena bolgarskim zastopnikom v Parizu, splošnemu načrtu kot je bil uveljavljen v pogodbi z Avstrijo.

Številne točke pogodbe so iste kot v pogodbi z Avstrijo z izjemo imen kot naprimer točke glede Lige narodov, delavske zakonodaje, zračne navigacije, kazni vojnih jetnikov in grobov zavezniških vojakov.

Glede izpremembe bolgarskih meja se glasi poročilo, da so završene najbolj važne izpremembe na jugu, kjer mora Bolgarska odtopiti zapadno Tracijo glavnim zavezniškim silam ter privoliti v to, da slednje končno razpolagajo s tem ozemljem.

Nadalje se glasi v pogodbi, da bodo bolgarske zapadne meje nekoliko izpremenjene na štirnh mestih na korist Srbiji. Bolgarska bo dobila izhod na Egejsko morje.

— Bolgarska mora priznati neodvisnost države S. H. S. ter so uveljavljene določbe za izpremembo narodnosti prebivalcev v ozemljih, ki so bila prej bolgarska ter premeščenje teh ljudi v druge države.

Uveljavljene so tudi določbe za zavarovanje manjših glede plemena, jezika, narodnosti in vere.

Tekom treh mesecev mora Bolgarska demobilizirati svojo armado ter staviti na njeno mesto armado prostovoljcev, ki ne sme presegati 20,000 mož. Ta armada je določena le za vzdržanje reda. Izdedovanje vojnega materijala je omejeno na eno napravo, in vse druge naprave morajo Bolgari zapreti ali jih pa izpremeniti. Bolgarska mora plačati tekom 37 let štiristo petdeset miljonov dolarjev v zlatu. Vstanovljena bo medzavezniška komisija, v kateri bo Bolgarska zastojpana, a ne bo imela glasu. Svote, določene za odškodnino, bo Bolgarska plačevala potom te komisije.

Bolgarska mora vrniti Grški, Rumunski ter državi S. H. S. vse zapiske, arhive ter predmete zgodovinske in umetniške vrednosti, katere je vzela tekom vojne. Domačo živino mora vrniti tekom šestih mesecev. V nadomestilo za uničene srbske premogovnike mora Bolgarska pet let dobavljati državi S. H. S. vsako leto 50,000 ton premoga.

Finančne klavzule pogodbe so slične onim v avstrijski pogodbi.

Bolgarska se odpove vsem koristim, ki jih je imela od Bukareškega in Brest-Litovskega miru ter se obveže vrniti ves denar in vse vrednostne listine, katere je dobila na podlagi imenovanih pogodb.

Cena kronam vedno pada

Pošiljamo denar na Kranjsko, Štajersko, Hrvatsko, v Slavonijo Bosno in Hercegovino popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kake mogoče zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

Sedaj pošljemo v staro domo vino, naprimer:

100 kron	$ 2.70	1000 kron	$ 23.80
300 kron	$ 7.35	5000 kron	$ 119.00
500 kron	$ 12.20	10000 kron	$ 238.00

Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKER,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

KAJ JE PISAL GARY?

Pismo Gary-ja, ki je končalo upanje z ozirom na konferenco in kompromis, se glasi:

— Pred nedolgim časom sem na spoštljiv način odklonil sestati se v namenu, da razpravljam o zadevah, tikajočih se dela v naših različnih nparavah, z večjim številom gospodov, ki predstavljajo različne delavske unije. Oni trdijo, da nudi to vzrok za pritožbo ter so ugotovili, da nameravajo, že bo mogoče, preprečiti nadaljnje delovanje v naših napravah in tvornicah.

Zdi se mi primerno sporočiti vam pismeno to, kar sem preje povedal z besedami. Osebno ne gojim nikake animoznosti proti tem gospodom ter bi se ne obotavljal sestati z njimi kot s posamezniki. Vspričo navedenih okoliščin pa se mi ni zdelo primerno posvetovati se z njimi.

Odklonitev je prišla iz dveh vzrokov: — Prvič, ker nisem bil prepričan, da so gospodje pooblaščeni govoriti za veliko število naših uslužbencev, kojih interesi in želje so glavne važnosti. Drugič pa raditega, ker bi ti ljudje smatrali konferenco z njimi za priznanje "closed shop" metoda uslužbenja. Mi se ne borimo proti delavskim unijam kot takim. Mi se ne pogajamo z delavskimi unijami raditega, ker bi značilo to zaprtje naših naprav proti neunijskemu delavstvu, kajti številni naši delavci niso člani unij ter se brigajo za to, da bi postali.

— Princip "otvorjene delavnice" je bistven za industrijalni napredek ter prosperiteto. Enako je koristen za delodajalca kot za uslužbenca. Pomeni, da se vsak človek lahko loti dela, katero si izbere in pod takimi pogoji kot se dogovorita on in delodajalec; delavec si lahko izbere ono vrsto dela, o kateri je prepričan, da mu bo prinesla največjo kompenzacijo in najbolj zadovoljive pogoje, kar je seveda odvisno od njegovih lastnih zaslug in zmožnosti.

"Closed shop" pomeni, da ne more dobiti noben človek dela v dotični delavnici, razven potom delavskih unij in pod pogoji, katere določijo delavske unije. Prisiljen je pristopiti k uniji ter se podvreči diktatom njenih voditeljev še predno more nastopiti delo. Če se pridruži uniji, je omejen glede mesta svojega dela, ur dela ter napredovanaj, brez ozira na zasluge. Včasih mora na povelje unijskega voditelja prenehati z delom cele dneve ali tedne, čeprav nima nikakih resničnih pritožb in čeprav trpi on cele dneve ali tedne, čeprav nima nikakih resničnih pritožb in čeprav trpi on in njegova družina pomanjkanje na potrebščinah življenja. V kratkem, podrejen je samovoljnemu vodstvu svojega voditelja in njegova osebna neodvisnost je izginila. Osebna ambicija, da uspe in napreduje, je zamorjena.

— Primerno je povdariti še enkrat, kar smo rekli zopet in zopet glede svojih uslužbencev. Z vsakim, brez izjeme, je treba postopati pravično ter soglasno z njegovomi zaslugami. V soglasju z naših se davno ustanovljeno navado bo uprava še naprej sprejemala enega ali več naših uslužbencev, da razpravlja z njimi uravnavo katerikolih vprašanj.

Thrift is Power
BUY W.S.S.

"GLAS NARODA"
Slovenski Delnički
Owned and published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado $6.00
Za pol leta $3.50
Za četrt leta $1.50
Za celo leto za mesto New York $6.50
Za pol leta za mesto New York $3.00
Za četrt leta za mesto New York $2.00
Za pol leta $3.50
Za Evropo za celo leto $8.00

GLAS NARODA
("Voice of the People".)
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $6.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovolí pošiljati po Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telefon: 2878 Cortlandt.

Dvoje pisem

V današnji številki priobčamo pismo, ki ga je pisal sodnik Gary načelnik finančnega odseka U. S. Steel Corporation svojim podrejenim valpetom v različnih napravah jeklarske industrije.

V tem pismu pojasnuje Gary, eden izmed mogotcev jeklarskega trusta, stališče korporacije ter opravičuje svoj korak, ko je odklonil konferenco s zastopniki organiziranega delavstva, ki so prišli k njemu v namenu, da se pogovore žnjim glede priznanja delavske organizacije ter glede boljših pogojev za delavce v jeklarski industriji.

Iz pisma odseva ves napuh predstavitelja ameriške veleindustrije. On pravi, da je tkzv. open shop, to je sistem, ki uveljavlja, da smejo naprave sprejeti v službo tako organizirane kot neorganizirane delavce, neobhodno potreben za razvoj industrije in za splošno prosperiteto.

Gary pravi nadalje, da ni takozvani closed shop ali sistem, soglasno s katerim smejo biti zaposljeni v tej ali oni napravi le v dotični stroki organzirani delavci, poguben za industrijo, ker uveljavlja baje diktaturo in tiranstvo par delavskih voditeljev, ki so neomejeni gospodarji delavcev. Pravi, da ti delavski voditelji predpisujejo delavcu, koliko časa sme delati, kake vrste delo mora opravljati itd.

Pravi, da morajo delavci na poziv svojih voditeljev zastavkati za cele dneve in tedne ter trpeti vsledtega materijalno izgubo vsled ustavljanja dela. Vsledtega je po mnenju sodnika Gary obsolutno treba ohraniti sistem odprte delavnice.

Gary je rekel nadalje, da je v njegovih napravah veliko število tujcev in tudi Amerikancev, ki nočejo ničesar slišati o organizacijah, ki so delničarji jeklarskega trusta in ki gledajo le na to, kako bi prišli naprej ter izboljšali svoje materijalno stanje. V pismu se glasi nadalje, da so pričele delavske organizacije v zadnjem času z veliko agitacijo in da so skušale organizirati vse delavce, zaposljene v jeklarski industriji v namenu, da si pridobe kontrolo nad to panogo industrije.

Namignil je tudi na zloben način, da je med voditelji bodoče stavke dosti radikalcev, boljševikov, prejšnjih članov I. W. W. ter sličnih ljudi, ki zagovarjajo sabotažo, revolucijo ter državni preobrat. —

To pismo so vsi kapitalistični listi ponatisnili z velikim veseljem ter dostavili številne komentarje, ki so vsi proti delavcem in proti nameravani stavki.

Na drugem mestu pa priobčamo odgovor, ki ga je poslal organizacijski odbor jeklarskih delavcev predsedniku Wilsonu v odgovor na njegovo prošnjo, naj prelože jelarsko stavko na čas po končani industrijalni konferenci v mesecu odktobru.

V tem pismu zavrača odbor trditev Garyja ter pojasnuje, zakaj bo prišlo do stavke v jeklarski industriji. V posameznih točkah katere navaja, izjavlja odbor, da se boji jeklarski trust izvežbanih in strokovno izurjenih delavskih voditeljev raditega, ker so ti voditelji enako izobraženi in izšolani kot je Gary s svojimi družabniki vred. Navaden delavec se ne more boriti z Garyjem, kajti manjka mu šolanja ter ne more pobiti njegovih dokazov. Razentega pa je od njega materijalno in gospodarsko odvisen ter se vsled tega rad vda.

Nadalje opisuje pismo način, kako je skušal jeklarski trust ovirati delovanje organizacijskega odbora v tej industriji.

Trust je podkupil javne uradnike v številnih krajih, ki so nato razbili zborovanja delavcev ter ovirali delo organizatorjev. Javne oblasti so odrekle delavcem vsled delovanja trusta ustavno pravico prostega govora in prostega zborovanja. V številnih krajih so bili zborovalci aretirani ter pometani v ječe, kjer so jih držali zato, ker niso mogli plačati visokih jamščin.

Gary je izjavil v svojem pismu, da bo trust enostavno zaprl svoje naprave in da ne bo skušal nadaljevati obrata. Pismo pa vprašuje, zakaj so vsledtega postavili v vse naprave strojne puške in celo kanone ter obdali vse naprave z jeklenimi mrežami, napolnjenimi z močnim električnim tokom.

Vprašuje nadalje, zakaj hodijo po prizadetih krajih oboroženi ljudje, ki skušajo ustrahovati ne le delavce, temveč tudi vsakega, ki kaže kake znake simpatije z bodočimi stavkarji.

Pismo pravi, da je jeklarski trust v zadnjem času danzadnem odpuščal veliko število delavcev izključno raditega, ker so stopili v unijo. Posluževal se je celo umorov ter zahteval od ljudi, naj podpišejo statemente, da ne bodo nikdar postaui člani kake delavske organizacije. Kdor ni hotel podpisati, je bil odpuščen in stavljen na črno listino. Odpovedan mu je bil kredit v prodajalnah in on in družina sta bila izpostavljena lakoti.

Trust pa je izvršil še nadaljni in naravnost vnebovpijoči greh. Razširil je med delavstvo vest, da bo z nasilnimi sredstvi na borzi spravil ob vsako vrednost delnice, katere so tekom vojne nakupili delavci na prigovarjanje jeklarskega trusta in v katere so naložili svoje vojne prihranke. S tem je hotel reči trust:

— Če boste zastavkali, bo padla vrednost vaših delnic tako, da ne bodo nič vredne in izgubili boste vse, kar ste si prihranili v vojnem času. —

Prav nič se ne čudimo mahinacijam jeklarskega trusta, kajti kdor je zasledoval zadnja desetletja boje med organiziranim kapitalom in organiziranim delom, ta dobro ve, kakšnih sredstev se zna poslužiti kapital, da ustrahuje delavce ter doseže svoje cilje.

Stavke prejšnjih časov so izpadle neugodno za delavce, predvsem raditega, ker je bilo delo povečini neorganizirano in ker je razredna zavest še spala.

Sedanji časi pa so povsem različni od onih par let nazaj. Delavstvo je povečini organizirano ter se zaveda svoje moči.

Po velikem preobratu, ki ga je izvršila svetovna vojna, stoji delavec na povsem drugačnem stališču kot je stal pred vojno. Vsledtega je mogoče, da bo sedanja jeklarska stavka le pričetek velikega boja med kapitalom in dleom v Združenih državah.

Dopis

Scotia, Cal

Nimam posebnosti, vendar, ako niste preobloženi z boljšim čtivom, morete uvrstiti tudi ta dopis.

Tu na obrežju Tihega morja je lesna industrija. Žage obratujejo šest dni na teden, delo je osem ur, plače različne in piče. Toliko o delu.

Delavstvo je različnih narodnosti. Razen enega Slovenca in dvojice Črnogorcev ni tu naših rojakov. Mislim, da se bojijo megle, katere je tukaj še več kot v Ljubljani. Največ je tu naših južnih sosedov, kateri se pa zadnji čas mnogo izseljujejo v Evropo in v Južno Ameriko. Njihov konzul je izjavil, da so že premenjali 12 miljonov dolarjev za 100 miljonov lir v San Franciscu. Glavni vzrok je ta, da se izseljujejo, ker se Delo red več ne toči.

V Glasu Naroda čitam, da tudi med Slovenci nekaj vre ter se nikako ne morejo priučiti suhi postavi, posebno pečlarji. Razen praznih vrčev pobijajo tudi lonce ter iščejo boljših polovic. Ne vem, kakšen uspeh imajo oni štirje tam nekje od Velikih jezer. Želim jim ga obilo, ker oglas je bil pameten.

Jaz se največ bavim s čitanjem in opaznjem, kako se kuje pravica. Slovencem so vzeli Goriško, Trst in Ostrovo ter Dalmacijo Hrvatom. Od njih je to pravica, mi pa poznamo drugo pravico. Protestiramo, a protest itak nič trdega ne vsebuje, ako je še tako oster. Kaj nam preostaja? Samo sloga delo in študije. Kadar bomo sposobni napraviti takšni bot, ki ga se kajzer ni mogel predstavljati, potem bomo pa mi kovali pravico bolj na moralni podlagi.

Mnogo se piše o svobodi, a dejansko se pa zasužnjeva. Kadar se bo zavstavilo ono zemljo, ki krade narode, plemena, cesarstva in kontinente, potem bo mogoče govoriti o svobodi, prej pa ne.

Tukaj je tudi več Rusov, večinoma Sibirci, ki so vsi napravljeni domov, a jim je zaprta pot. Oni so zelo hudi na Kolčaka in pravijo, da edino Lenin je rešitelj domovine. On je tako pognal prince, pope in druge parasite, kot Jezus pismarje in farizeje iz tempelna.

Po mojem mnenju se radi Jadrana še nekaj drugega skriva v tajnih pegodbah. Ena zavezniška zemlja tako rada vidi, da smo odcepljeni od Jadrana kot Italija sama. "Allies will control every scrap of world resources", so nje ne besede, a ona misli sama o sebi. Turkom se pa itak ne bo nič žalega storilo, ker kadar bodo dobro disciplinirani, bodo njej v veliko korist, da bodo stali na straži, kot so dosedaj proti Slovanstvu.

Končujem in ostavljam onemu, ki zna kaj več, ter pozdravljam znance in prijatelje širom Amerike.

Andrew Mravlja, Box 203.

Vazno za potnike!

Rojake, kateri namerávajo potovati v staro domovino, opozarjamo, da naj nikar ne nosijo v New York bančne čeke, ker predno se ti vnovčijo, poteče več dni in treba tu čakati, da se izve, da je ček dober in banka izplačala. Vsakdo naj zahteva od banke NEW YORK DRAFT, to je, da izplača banka v New Yorku TAKOJ.

Glede War Savings Stamps velja ista; tu se ne morejo takoj vnovčiti, treba je čakati vsaj 10 dni, to so nepotrebni stroški. Predno kdo odpotuje v staro domovino, naj vsaj 2 tedna preje vnovči War Savings Stamps.

Toraj bodite previdni in ne nosite v New York navadne bančne čeke, ampak New York Bank Drafte, ker z navadnimi čeki imate NEPOTREBNE STROŠKE IN ČAKANJE.

Frank Sakser.

KJE BO KAJZER SOJEN.

London, Anglija, 19. sept. — Časopis Daily Mirror pravi, da se bo vršila sodba proti bivšemu kajzerju na otoku Helgolandu. — Helgoland je bil pred vojno in tekom vojne najmočnejša nemška trdnjava.

V gojovem oziru je bil otok še bolj utrjen kot je angleški Gibraltar.

ŠEST ŠPARTAČANOV OBSOJENIH NA SMRT.

Monakovo, Bavarska, 19. sept. Danes je bilo pred tukajšnjim vojaškim sodiščem obsojenih na smrt šest špartačanov. Dokazali so jim namreč, da so za časa sovjetske vlade pomorili več oseb. Smrtna obsoda je bila takoj nato izvršena.

Save the Easy Way
BUY W.S.S.

VABILO

na

Slavnostno otvoritev dvorane Slovensko-Sam. društva "DOMOVINA"

v soboto, 27. septembra z priredbo velike plesne veselice.

Pričetek otvoritve ob 4. uri.

Godba bo igrala narodne himne. Pozdrav občinstvu. Darila. Licitacija prvega plesa. Srečolov. Na razpolago več vrst pijače. Preskrbljeno za lačne. Vabi se vse slavno občinstvo. Korporativna društva prosta vstopnine, posamezniki pa plačajo 50 centov.

Za obilen poset se priporoča Sl. S. društvo

"DOMOVINA".

PETER ZGAGA

LISTNICA UREDNIŠTVA.

I. P., East Helena, Mont. — Da, prav imate. Krištof Kolumb je odkril Ameriko, ne pa Blaseo Ibanez. Pater Skaza jo je pa našel. Pozdrav!

Zavedni Slovenec. — Ne, ni vsak človek, ki nosi frank, natakar. Tudi diplomat je lako, ali pa highkomišner.

M. Z., Pittsburgh, Pa. — Ni mogoče prav natančno povedati, kaj je čudež. Opiše se pa lahko. Čudež je naprimer, če krojač pije bas ali pa če vinski trgovec ne ve ničesar o kemiji.

* * *

Volilna pravica.

V Italiji bo baje v najkrajšem času uvedena splošna in enaka volilna pravica. Le škoda, da se bodo morali Italjani učiti čitanja in pisanja. Kajti dolgo, dolgo časa bo trebalo, predno bodo znali razločevati glasovnico od zaplate na hlačah.

* * *

Najlepša deklica.

Že več mesecev nam pisari nek zaljubljenec, da ima najlepšega dekleta v naselbini. Vrjeli smo mu, da je ta deklica najlepša. Da bi nas pa potrdil v veri, nam je poslal njeno fotografijo.

No, sedaj mu ne vrjamemo več.

* * *

Prejeli smo: — V nedeljo priredi društvo sv. .... veliko veselico. Godbo bosta preskrbela rojaka S. in M. Prvi bo natezal harmoniko, drugi bo pa piskal na klarinet.

Sami ne vemo, če je to vabilo ali svarilo.

* * *

V New York je prišlo nad petdeset pevcev iz papeževe Sikstinske kapele. Najbolj značilno pri njih je to, da pojejo nekateri med njimi sopran in alt. Da je papež to dosegel, jih je moral potom male operacije, ki je prav navadna pri nekaterih domačih živalih, prispodobiti ženskam.

* * *

Nadalje jim je papež prepovedal stanovati po newyorških hotelih, češ, da niso prav na dobrem glasu.

To povelje je brezpotrebno. Vse altiste in sopraniste bi lahko zakopal med Terbovčeve cvetke, pa bi se nitř ne zganili ne.

* * *

V našem listu je vedno večje povpraševanje po dogarjih. Bog ve, zakaj rabijo doge? Za izdelovanje zelnatih kadi gotovo ne.

* * *

Mislimo, da ni hujšega trpljenja za Skazo, kot če mora dati svojemu poltičnemu nasprotniku v spovednici odvezo.

No, hvala Bogu, saj ga prepogosto ne nadlegujejo.

* * *

Iz številnih naselbin me vprašujejo, zakaj se ne lotim tega ali onega. Pišejo pa ne, koga in kako naj se ga lotim. Stavim, da je v vsakem, še tako malem kraju, nekaj, kar bi bilo vredno bezanja. Toda jaz nimam vajerlesa in tudi plačanih poročevalcev ne.

Sporočite mi kaj. Pošljite mi žgance, jaz bom pa ocvirke preskrbel, da bo dobro dišalo.

Peter Zgaga.

10 ŠKATELJ IZVRSTNIH TABLET BOLGARSKEGA ČAJA zoper zaprtje samo pet dolarjav prihodnjih deset dni. Tax posebej 24c. Ena škatlja $1.04. Marvel Medicine Co., 9. Marvel Bldg., P. O. Box 963, Pittsburgh, Pa.

Vi ste lahko zdravi

Da se ste zdravili pri prvem in najboljšem zdravniku v Pittsburghu, DOKTORJU OSBORNU, v katerega uradu se govori čisto slovenski in ki se nahaja na 113 Smithfield Street, drugo nadstropje. Dobite ga lahko. On jamči za pravo zdravljenje vaše bolezni, zdravi pa vse bolezni, možke in ženske. Posebno se pazi, da hitro in trajno ozdravi vse privatne bolezni možkih. K njemu se lahko s zaupanjem obrnete. On zna varovati tajnost. K njemu prihajajo ljudje od blizu in daleč da jih zdravi. Njegove cene so zmerne, zdravljenje najboljše. On ima svoje lastno lekarne in vse električne stroje za pregledovanje. On zdravi vsakega enako: bogatina in siromaka. Pojdite k njemu in se sami prepričajte. Pazite na naslov:

Slovenski zdravnik

PROFESOR DOKTOR OSBORNE
113 Smithfield Street, (2. nadstropje) Pittsburgh, Pa.

Jugoslovanska Katol. Jednota
Ustanovljena leta 1895 — Inkorporirana leta 1900.
Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:
Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:
Dr. JOS. V. GRAHEK 848 E. Ohio St., NS. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:
JOHN GOUŽE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave. M, So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:
GREGOR J. PORENTA, box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, box 480, Ely Minn.
JOHN RUPNIK, S. k. box 34, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:
JOSEPH PLAUTZ, Jr. 482-7th St. Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624-2nd Ave., Duluth, Minn.
MATT POGORELC, 7 W. Madison St. Room 606 Chicago, Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:
RUDOLF PERDAN, 6026 St. Clair Ave., NE Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Sta. box 63 Denver, Colo.
GREGOR HREŠČAK, 607-8th Ave., Johnstown, Pa.

Jednotino glasilo: GLAS NARODA.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode ozíralo.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress lestvici. V blagajni ima krog $300 000 (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, poškodnin in smrtnin je že izplačala do $1,500,000 (en miljon in pol dolarjev).

Bolniška podpora je centralizirana. Vsak opravičen bolnik si je svest da bodi podporo, kadar jo potrebuje.

Društva Jednote se nahajajo po raznih naprednih slovenskih naselbinah. Tam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitev novih. Društvo se lahko ustanovi s 8 člani ali članicami.

Za nadalnja pojasnila se je obrniti na glavnega tajnika.

Kako je z dohodninskim davkom?

Uredništvu Glas Naroda je predobro znano, s kakimi težkočami se imajo boriti naši rojaki, ki so po pomoti in netočnih informacijah plačali preveč dohodninskega davka, da dobijo preplačani denar nazaj.

Pomagali smo jim z raznimi nasveti, ker je pa povpraševanje po informacijah le preveliko, se nam je zdelo potrebno sestaviti seznam vprašanj, na katera naj odgovori in nam jih pošlje vsak, kateremu se zdi, da je plačal preveč davka.

VPRAŠANJA SO SLEDEČA:

1. Kako se glasi vaše krstno in rodbinsko ime? .....

2. V katere mestu se sedaj nahajate, v kateri ulici, hišna številka? .....

3. Kako se imenuje kompanija, pri kateri delate? .....

4. Odkod ste doma? (Iz Kranjske, Štajerske, Primorske?) ....

5. Povejte natančno, koliko ste zaslužili leta 1918? .....

6. Komu ste plačali davek? .....

7. Ali ste oženjeni? Kje je vaša žena? .....

8. Ali imate kak državljanski papir? .....

9. Koliko davka ste morali plačati? .....

10. Koliko trok imate in koliko so stari? .....

11. Kje ste stanovali tedaj, ko ste plačali davek? .....

12. Ali ste podpisali vaš namen, da nameravate ostati v Združenih državah? .....

13. Pošljite vse potrdila, ki ste jih dobili, ko ste davek plačali.

14. Če je le mogoče, pošljite tudi potrdilo od kompanije, koliko ste zaslužili leta 1918.

Na ta vprašanja točno odgovorite ter nam pošljite vse, kar zahtevamo.

Vse to bomo izročili pisarni, ki ima v rokah to zadevo.

Uredništvo "Glas Naroda".

Možki in ženske

Ne napravite napake. Zakaj si ne preskrbite najstarejšega, najpoštenejšega, najiskušenejšega in najboljšega zdravnika v začetku. Dr. Mullin ima 29 let izkušnje v zdravljenju tisočev in tisočev bolnikov bolnih na najrazličnejše načine. Vsled tega je posta najbolj neodvisen zdravnik, pri katerem se lahko zasigurate za svojo bolezen. Brez skrbi boste dobili pri njem najbolj temeljito zdravljenje in veliko resnične pomoči za vaš denar.

Brezplačna zdravniška preiskava potom stroja. Govori vaš materni jezik.

Uradne ure od 9. do 6. V nedeljo od 10. do 2.

Dr. B. F. MULLIN
411 - 6th Ave., 2nd Floor, PITTSBURGH, PA.
Nasproti glavne pošte.

Zagovor in obramba bivšega maršala Boroevića

Dne 14. aprila 1919. se je zglasil maršal Svetozar Boroević de Bojna pri komandu kraljestva SHS in je prosil, da se sprejme na zapisnik:

Meseca novembra 1918. sem prijavil, kakor je bilo zaukazano, pri likvidujočem ministrstvu bivše avstroogrske monarhije in pri "Odsijeku za narodnu obranu" v Zagrebu svojo pripadnost k Jugoslovanom. Od tega časa so ostali vsi moji poskusi, da bi navezal stike s svojo domovino, brezuspešni, ker niso nobena pisma, ki sem jih odposlal ali ki so bila naslovljena name, došla na svoj cilj.

Sedaj sem slučajno izvedel, da ima vsak državljan kraljestva SHS dolžnost položiti prisego vernosti in zvestobe za to državo, zato pošiljam to prisego.

Uporabljam to priliko, da napravim enkrat za vselej konec vsem pravljicam o mojem zadržanju napram na novo ustanovljeni državi s tem, da po resnici in pravici naslikam in očrtam dogodke, ki so doigrali od začetka novembra.

Navajam to-le:

1. — Dne 30. oktobra 1918. je vrhovno armadno poveljstvo odredilo, da se je pokoriti samo njegovim ukazom, ne pa naredbam "Narodnih svetov", češ da se nahajajo delegatje Narodnih svetov pri vrhovnem armadnem poveljništvu, ki tvorijo zvezo med njim in Narodnimi sveti.

2. — Dne 1. novembra 1918. sem sprejel od dr. Drinkovića podpisano brzojavko, v kateri sem bil pozvan, naj zaviram prodiranje italijanske armade in dirigiram jugoslovanske armade v njihovo domovino. Ta brzojavka je bila v popolnem nasprotju z ukazi vrhovnega armadnega poveljništva, ki je zaukazalo izpraznjenje Benečije, takoisto tudi v nasprotju s poveljem pod točko 1.

Med vojno sem bil opetovano primoran, odkloniti prošnje in odredbe, ki niso prihajale od vrhovnega armadnega poveljstva (ministrski predsednik Tisza, honvedski minister, avstrijski poslanci itd.) in odpošiljatelje napotiti na armadno poveljništvo. Tudi ttu sem storil isto ter brzojavil v Zagreb, da te želje ne morem izpolniti, ker sem še podrejen vrhovnemu armadnemu poveljništvu. Vrhu tega me je 1. novembra še vezala prisega, ki bi jo moral prelomiti, ako bi se hotel pokoriti tudi sicer docela neizvedljivim odredbam o simaciji docela nepoučenega dr. Drinkovića: jugoslovanske čete pa so itak že bile na potu v svojo domovino.

3. — Dne 1. novembra sem izvedel, da je bil zatvorjen ves brzojavni promet preko Kranjske in da so na ukaz iz Ljubljane zaplenili vso mojo in mojega štaba službeno in privatno prtljago.

4. — Dne 3. novembra me je poklical poveljnik soške armade iz Ljubljane k telefonu. Javil mi je nekaj, česar nisem razumel. Dal sem mu telefonsko to-le zapoved:

— Glavna stvar je, da dobivajo vse preko Kranjske se pomikajoče čete urejeno prehrano, ker bi sicer plenile in pustošile pokrajine. Zato je treba pravočasno oblastem naznaniti kraj, čas in količino prehrane, za katero morajo skrbeti, in to izsiliti, ako ne preostaja nič drugega, s silo orožja. —

Pri besedi "s silo orožja" je bila zveza prekinjena.

5. — Dne 3. novembra je odpotoval v avtomobilu v Ljubljano major Cvitković mojega štaba in mi je ob svojem povratku javil, da vlada v ljubljanskih vladnih krogih in pri prebivalstvu proti meni naperjeno nerazpoloženje, češ da nameravam glasom govoric nastopiti proti Jugoslovanom. Te govorice so bile izmišljene.

6. — Dne 7. novembra sem poslal majorja Cvitkovića v Zagreb, da bi pojasnil in razložil vsa očividna nesporazumljenja. Vrnil se je dne 11. novembra ter mi je javil, da so mu v Zagrebu rekli, da dela samo Ljubljana zapreko proti moji povrnitvi na Hrvatsko.

7. — Dne 11. zvečer sta odpotovala nadintendant Begić in major Cvitković v Ljubljano z mojim pismenim pojasnilom.

8. — Dne 13. novembra sta se vrnila in javila, da se moje pojasnilo ne smatra za zadostno in mi predložila načrt izjave, ki jo je sestavil predsednik Narodne vlade v Ljubljani. Iz te izjave sem prvič izvedel, da obstoji taka vlada. Doslej sem vedel samo za Narodne svete. Podpisal sem to mi predloženo izjavo v nadi, da je s tem končana ta afera. Govorica, da sem imel namen nastopiti proti Narodni vladi v Ljubljani s silo orožja, je ovržena sama na sebi s tem, ker je nemogoče, da bi nameraval 3. novembra nastopiti proti vladi, o kateri eksistenci sem izvedel še le 13. novembra.

9. — Dne 15. novembra sem dobil iz Ljubljane brzojavko, ki sta jo podpisala nadintendant Begić in major Cvitković. Vsebina te brzojavke je bila, da mi hrvatska vlada ne dovoljuje bivanja v Zagrebu. S tem je prestala vsaka možnost direktne zveze z domovino. Bil sem izgnan.

Razen tega, kar sem navedel se ni doigralo med mano in vladami SHS ničesar drugega.

Temu kronologičnemu orisu dogodkov moram še dodati, da sem bil izpostavljen najabsurdnejšim časopisnim napadom iz Jugoslavije in inozemstva, dasi so se preje očrtani dogodki doigrali samo med mano in uradi, torej ne med privatnimi osebami. Govorice so me obdolževale, da sem izrabljal čete iz Hrvatske, dasi se 13. kor ni med vso vojno nahajal pod mojo komando. In takšnih nesmiselnih govoric je bilo več.

Doslej sem se izogibal nastopiti proti tem govoricam, dasi bi bilo zame zelo vabljivo opozoriti na to, da je nekako čudno, da se obrekuje in kaznuje prav tistega moža, kateremu se imata Kranjska in zapadna Hrvatska zahvaljevati, da jih ni že takoj začetkom italijanske vojne preplavil sovražnik. Ne da bi se hotel hvaliti, lahko smem že danes z dobro vestjo, še preden je objavljen zgodovinski oris teh dogodkov, reči, da je bilo zgolj od mene odvisno, da smo sprejeli borbo na Soči in ne na Savi.

V tem slučaju bi se Ljubljana danes nahajala v istem stanju, kakor Gorica, Kranjska bi ne imela svoje Narodne vlade, marveč italijanski gubernement in bi bila — puščava.

Naredba Narodne vlade v Ljubljani, da se moja in mojega štaba prtljaga zapleni, se nahaja, v kolikor se tiče privatne lastnine v polnem nasprotju z odredbami Narodne vlade v Zagrebu, ki je izrečno zavkazala, da se ne sme zapleniti privatne lastnine. To nasilstvo se je izvršilo dne 31. oktobra torej v času, ko ni moglo biti niti navidezne upravičenosti k taki odredbi, ker sem šele 1. novembra sprejel dr. Drinkovićevo brzojavko in ker sem se šele 3. novembra telefonično razgovarjal s podmaršalom baronom Warmom.

Meni povzročena nadomestljiva škoda presega daleko moje letne dohodke in se mi do danes ni poravnala, dasi je znana in dasi je bila povzročena vsled višje sile, marveč samo vsled odredbe neke oblasti. (Ta trditev ni utemeljena. Dne 31. oktobra še ni bilo narodne vlade v Ljubljani, torej tudi ni mogla dati nobenega ukaza radi konfiskacije. Op. uredn.)

Sem pravoslavne vere in sem trpel pod tem vso svojo službeno dobo. Kot poveljnika hrvatsko-slovenskega domobranstva v Zagrebu me je pet let neprestano osumljala Frankova stranka, ki je agitirala proti meni na Dunaju in v Hrvatski. Še poleti leta 1918 so me v hrvatskem saboru javno napadli kot srbskega agitatorja.

Tembolj čudno se mi zdi, da se me sedaj označuje kot sovražnika države SHS, ko mora vsako dete v tej državi vedeti, da sem bil vse svoje življenje vojak in samo vojak in da sem se kot tak izogibal vsakega političnega delovanja.

V zavesti medi povzročene krivice, v zavesti, da sem med vojno delal samo čast Jugoslovanom, katerih zvest sin sem bil vsikdar in bom ostal vedno, apeliram na čustvo pravičnosti vseh merodajnih činiteljev v kraljestvu SHS, da mi dado javno in tudi prebivalstvu umljivo zadoščenje, da se s tem izpodbijejo tla s to afero zvezanemu mnogo razširjenemu prepričanju, da smo Jugoslovani — nehvaležen narod.

Kako pretvarja Stric Sam tujce v dobre Amerikance.

O boljševizmu na Madžarskem

Popis bede in pomanjkanja na Ogrskem, posebno pa v Budimpešti, doni kakor obupen klic na pomoč tisočero nedolžnih v nesrečo in obup pahnjenih ljudi.

Prešla dva meseca boljševizma na Madžarskem spremenila sta to prej tako lepo in cvetočo deželo v peklo pomanjkanja in siromaštva, zakaj popolnoma je oropana in opustošena.

Zakaj se ne napravi konec nasilnemu delovanju komunistov?

Dne 21. marca je grof Karolyi odložil vlado, na kar se je začelo za ljudstvo strogo nadzorovanje in kontrola. Ker je manjkalo redne vojske, moglo je par tisoč boljševikov, ki so se množili z razbojniki, osvobojenimi iz ječa, ojačiti svojo moč, polastiti se oblasti, organizirati strahovlado, ki se ni bala nikogar in se obdržala, okrepila in razširila.

Tudi Žid Bela Kun je bil v prvi boljševiški noči oproščen iz ječe in brž ko mogoče je sestavil povsem židovsko sovjetsko vlado, ki je znala jako dobro odstraniti vsakogar, ki bi mogel postati nevaren.

Večina politikov, državnikov, višjih uradnikov prejšnje vlade, pisateljev, višjih duhovnikov, znamenitih zdravnikov itd. je bilo aretiranih — ker niso bili komunističnih nazorov — mnogi so bili kar na kratko umorjeni, mnogi pa so poginili v zaporih in ječah.

Sovjetska vlada se je posluževala kot eksekutivnega organa teroristične garde, ki se je sestavila pod osebnim poveljstvom T. Samuelya, krvoločnega in grozovitega Žida in propalic in osvobojenih jetnikov. Nadalje se je vlada posluževala brezvestnih in lakomnih špijonov, na katerih denuncijacije so gardne patrulje vozile ponoči svoje žrtve z avtomobili v ječe in na morišča.

Podivjali gardisti mučili so na razne načine svoje žrtve: zavezali-so jim oči in tik preko glav teh nesrečnežev tako dolgo streljali, dokler niso ti sami pol blazni prosili, da se napravi konec njih trpljenju.

Resnica je tudi, da so na smrt obsojenih pred usmrtitvijo odrezali ušesa in iztikali oči; tudi so na obsojence več dni zaporedoma streljali s praznimi patronami in jih šele čez 3—4 dni zares ustrelili.

Da imenujem eno ime, bodi popisan sledeči slučaj:

V noči 22. aprila je aretirala teroristična garda bivšega državnega tajnika v trg. ministrstvu Al. pl. Hollana, splošno priljubljenega in spoštovanega moža, ki se je izogibal vsakega političnega delovanja, niti ni imel najmanjšega greha na svoji vesti in njegovega očeta 76letnega Aleksandra pl. Hollana, ter jih odpeljala, ne da bi jima pustila posloviti se od žene in otrok. Dospevši na verižni most, so oba gospoda slekli, nakar je bil mlajši Hollan s kolom pobit in nato starejši vkljub temu, da je prosil na kolenih, naj ga nikar ne umore tako živalsko. Oba mrliča so nato skupaj zvezali in vrgli v Donavo.

Rodbine imenovanih so ostale več tednov brez poročil o svojih dragih, pa tudi trupel jim niso izročili, ko jih je voda naplavila pri Csepelu, ampak so jih tam enostavno zagrebli.

Na podoben barbarski način sta bila umorjena tudi bivša drž. poslanca Ludvig Navay in njegov oče — in mnoge druge ugled ne osebnosti — zakaj enako grozovitosti so bile tam na dnevnem redu.

Umevno je, da si ljudstvo tu pa tam poskuša pomagati. Veliko skrb polagajo komunisti na to, da ljudje nimajo orožja in dobro plačujejo svoje špijone, ki v zvezi s Samuelyjevo gardo dobro skrbe, da ne pride do večjih nemirov in da se s krogljo in vešali krvavo zatre že vsak najmanjši poskus v prvih začetkih.

Kljub temu, da se dela velika agitacija z besedo, tiskom in velikimi svotami, je vrlo majhno procentno število prebivalcev s srcem pri komunistih. Meščanstvo in ženstvo je sploh proti njemu in tudi proletarijat je po večini protiven. Celo v rdeči gardi je več protivnikov kakor pripadnikov, aterorizem je tako velik, organizacija nadzorovanja in poizvedovanja tako spretna, da se ne more nikdo ganiti.

Banke so prazne. Imetja bank, bodisi zlato, srebro ali papir, so konfiscirana. Safes so bile otvorjene, njih vsebina oropana. Vrednostni papirji avstroogrske banke na Ogrskem sedaj že skoro popolnoma so izginili, in lahko se misli, kje se nahajajo.

Trgovine so prazne. Če se pa zgodi, da je kaka reč naprodaj, plane vse ljudstvo nanjo in jo plačuje po neverjetnih cenah, da bi se iznebilo — belega denarja.

Tudi privatniki so morali, ko se jim je žugalo s smrtno kaznijo, oddati danes to, jutri ono in tako polniti nikdar sita grla vlade sovjeta. Kovinasti novce, okras, obleka, perilo, različne razkošne reči, zbirke mark itd. so bile ljudem na ta način siloma odvzete.

To se je godilo seveda vse po zakoniti poti, a koliko so takozv. patrulje rdeče garde siloma pobrale, to je drugo vprašanje.

Budimpešta, a tudi druga ogrska mesta trpe danes lakoto v pravem pomenu besede. Stvari, ako se dobe, so nepoplačljive, tako na pr. se plačuje 1 kg mesa s 150 do 200 kron, eno jajce z 8 do 10 K.

Vlada sovjeta je ljudstvu v svojih objavah, agitacijskih razglasih zelo veliko obljubila, prerokovala vse lepo in dobro, ali dala mu je manj kakor nič, kajti deželo je spravila popolnoma ob vse, ljudsvo pa pahnila v bedo in silo, v smrt in žalost.

NIKDO SE NE BRIGA ZA VILJEMA.

Amerongen, Holandska, 17. septembra. — Le maloštevilni bicikisti se včasih vstavijo ter kukajo skozi ograjo, ki obdaja vrt gradu Amerongen, v namenu, da bi mogoče ugledali prejšnjega nemškega kajzerja.

Če bi ne bilo teh radovednih turistov ter državnih orožnikov, ki se počasi izprehajajo po cesti, ki vodi krog gradu, bi človek skoraj popolnoma pozabil, da živi tam Viljem v prostovoljnem izgnanstvu. Početje prešnjega kajzerja in njegovega majhnega dvora v notranjosti gradu je prenehalo biti celo pogovor vaščanov. Mogoče omeni enkrat, na teden kak kmet njegovo ime ter vprašuje, kako dolgo bo še ostal na Holandskem. Drugače pa se nihče ne zmeni zanj ter tudi nihče ne vpraša, če ga bodo stavili pred sodišče ali če bo postal navaden nizozemski državljan ter posestnik gradu na deželi.

KAJZERJU SO SE ZOPET STRESLE HLAČE.

London, Anglija, 17. septembra. Zavezniški vojni svet je neoficijelno sklenil zahtevati bivšega nemškega kajzerja od Holandske. Pall Mall Gazette piše:

Holandska vlada bo dobila, če še ni dobila, formalno zahtevo. Holandska vlada bo najbrže nasprotovala, ko bo pa izprevidela, da ničesar ne opravi, bo opustila svoje proteste.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

SEDAJ LAHKO POŠLJETE DENAR V JUGOSLAVIJO

Glavni urad American Express Comp. 65 Broadway, New York

To veliko in krasno poslopje je zgradila American Express Company in je njena last.

popolnoma varno, hitro dostavljenje in po najnižjih cenah potom

AMERICAN EXPRESS COMPANY

Glavnica $18.000.000.00

Pošljite svoj denar potom stare poštene tvrdke. Ta velika družba je bila vstanovljena leta 1841, ima veliko glavnico, agente in urade v vsakem delu sveta ter pošilja v evropske dežele veliko več denarja kot vsak drugi odpošiljalec. V svoji trgovini je popolnoma poštena. Vsak odjemalec dobi isto ceno izmenjave.

Cene izmenjave so sedaj nizke. Če pošljete sedaj svoj denar, bodo vaši domači dobili več kron za en dolar.

DANAŠNJA CENA (se lahko izpremeni) je 100 kron za $2.45. Poštnina 25 centov za naročilo za vse kraje v Jugoslaviji.

Vi nam lahko pišete v svojem maternem jeziku, ali pridete v katerkoli American Express Office.

Varnost Hitrost Nizke Cene

Izpolnite to denarno nakaznico, pridenite ekspresni Money Order, poštni Money Order ali gotovino v registriranem pismu in pošljite na:

Foreign Money Order Department
AMERICAN EXPRESS COMPANY

65 Broadway, New York; 18 Chatam Square, New York; all 118 W. 39 St. New York

Agentje in dopisniki povsod. Kadarkoli odpošljete denar glejte, da dobite American Express Co. potrdilo.

DNE..... 19

ZNESEK

IME, KOMU NAJ SE IZPLAČA DENAR .....

KJE PREBIVA .....

POŠTA .....

OKRAJ .....

DEŽELA .....

IME ODPOŠILJALCA .....

P. O. B. ..... ŠTEVILKA ..... CESTA.....

MESTO .....

DRŽAVA .....

Ameriški čete za Armensko?

Senator John Sharp Williams je predložil resolucijo, ki daje predsedniku polnomoč, da odpošlje ameriške čete v Armensko.

Jezik te resolucije je zelo medel in nedoločen. Uvod navaja namen angleške vlade, ki je sklenila umakniti svoje čete, ki so sedaj nastanjene v "Kavkazu in Armeniji". V glavnem besedilu resolucije pa se omenja le ime Armenije.

Nova armenska država, ki skuša dobiti priznanje v Parizu, leži deloma na turškem, deloma na ruskem ozemlju. Glavni del preživelega armenskega prebivalstva se nahaja na ruski strani stare meje. —

Ali čuti morda predsednik, da mu je treba dovoljenja od kongresa, da pošlje ameriške sile v te pokrajine?

Nikdar nismo napovedali vojne Rusiji ali katerikoli vladi, ki zahteva zase suverenost v notranjosti meja prejšnjega ruskega cesarstva. Kljub temu pa imamo čete v Sibiriji. Že dolgo časa imamo tudi čete v severni Rusiji. Kaj bi moglo torej zadržati predsednika, da pošlje ameriške vojake v še kak drugi del razorganiziranega ruskega cesarstva?

Združene države tudi niso nikdar bile v vojni s Turčijo. Kljub temu pa so dobili ameriški mirovni delegati na pariški konferenci očividno navodila, naj se vdeleže naložitve pogojev za Turčijo.

Če smo vojskujoča se država proti Turčiji do takega obsega, kaj brani potem predsednika, da bi ne izvajal iste pravice kot so jih izvajale Anglija, Francija, Italija in Grška ter ustanovili posadke v različnih delih turškega cesarstva?

Resolucija senatorja Williamsa dviga vsa ta presenetljiva in zagonetna vprašanja.

Na katerem temelju moremo poslati kako vojaško silo v turško Armensko ali pa v ruski Kavkaz, kjer sta se georgijska republika ter provizorična armenska država v Erivanu lasali skozi zadnjih šest mesecev ter bili zadržani od uničevalne vojne edinole vsled navzočnosti angleških čet?

Pojavila pa se bodo še nadaljna vprašanja. Kako veliko okupacijsko armado bo treba v tem slučaju? Ali bo ameriška okupacija, če bo odobrena, eventualno segala od Tiflisa pa do Bospora?

Predsednik Wilson je dal sempatam izraza svoji želji, da sprejme mandat za Armenijo in mogoče tudi za Carigrad, Bospor in Anatolijo. Kongresu pa ni stavil nikakih tozadevnih predlogov.

Resolucija Williamsa bo mogoče pripomogla k temu, da se izčisti temne točke položaja. Treba bi bilo nekaj tozadevnih pojasnil še predno prične kongres razpravljati o reorganizaciji armade.

Jasno je, da ne potrebujemo stalno armado več kot 250,000 mož za navadne policijske svrhe v deželi.

Ali je mogoče Baker-March predloga, ki zahteva stalno armado več kot 500,000 mož — sestavljena v namenu, da se dobi približno 200,000 za službo v inozemstvu?

Senator Williams zasluži vso hvalo, da se je lotil tega problema, kajti na ta način bo mogoče razkriti resnično politiko administracije z ozirom na bližnji iztok.

HENRY J. SCHNITZER STATE BANK

ENA NAJSTAREJŠIH BANK, KI STOJI POD STALNO DRŽAVNO KONTROLO

RAZPOŠILJA DENAR NA VSE KRAJE S POLNO GARANCIJO

PRODAJA VOZNE LISTKE ZA VSE ČRTE PO ORIGINALNI CENI

IZVRŠUJE VSE ZADEVE V STAREM KRAJU

Ki žele potovati v staro domovino, ki žele poslati denar ali kateri koli opraviti katerokoli zadevo v stari domovini, naj se obrnejo na našo banko, ki služi svojim rojakom že preko 25 let v popolno zadovoljstvo, poštano in sigurno.

VSESTRANSKA NAVODILA IN POJASNILA dobi vsakdo takoj v materinskem jeziku.

Henry J. Schnitzer State Bank

141 Washington Street New York, N. Y.

STARI OČE

FRANCOSKA VOJNA POVEST.

Celo tega ne vem, v kolikih vojnah se je boril moj stari oče. Vem pa, da se je vdeležil par zelo napornih kampanj, da je dobil velako ran in da se je vrnil obložen s povestmi o doživljajih, katere je doživel. V njegovih starih letih sem bil jaz edini, kateremu je lahko pripovedoval o svojih bojih. On ni nikdar prenehal delati to. Jaz pa si nisem ničesar zapomnil. Mene so bolj zanimale bajke kot pa vojne povesti.

Živela sva sama. Ko sva se igrala poleg potoka, sem gradil jaz mline. On mi je napravil meč ter mi ga resno pomudil. Kaj naj storim z njim Postal sem še bolj preplašen kot običajno ter uporabljal meč kot palico. To je starega očeta zelo presenetilo. Deček, njegov lastni unuk poleg tega, — pa ne zna posekati vseh rastlin, ki so rasle ob poti! To je bilo nekaj čudnega in škandaloznega.

Ustavil se je ter se ozrl meni v obraz. Kako mučno je bilo to zame! Pod pogledom teh oči, velikih kot so one velikana, — sem moral zamižati.

Moral je biti zelo jezen. Težko je dihal, prekrižal svoji dolgi roki ter se sklonil k meni navzdol. Njegovo telo je metalo veliko seneo na cesto., osvetljeno od solnca. Čakal sem, da prične govoriti. Vzdihnil je in čul sem ga reči:

— Vrgel se bo po materi.

Ali je moja krivda, če sem tak kot mati, katere nisem nikdar poznal?

Kaj če so moja nagnenja taka kot so bila njena?

— Pojdi, — je rekel moj stari oče in glas se mu je tresel pri tem.

Hodila sva po poljskih poteh. Neko čudno veselje me je navdajalo. Življenje je bilo polno barve in delovanja. Neki zajec je švignil mimo naju in ptice so popevale v grmičevju.

* * *

Čas je potekal. Postajal sem star, celo v mladosti. Nekega dne me je poklical stari oče k sebi ter rekel:

— Deček moj, tvoje študije so končane. Izobražen si v kolikor sega tvoj duh. Oni tepci pa so pozabili naučiti te letati, skakati ter podirati zidove Kaj moreš storiti v življenju? Premišljal sem o tem. Deček moj, vojaški stan ima svoj čas. S svojo mlado brado boš delal zelo lepega poročnika....

Nasmehnil se je kot da me že vidi v obleki poročnika.

— Stari oče, — sem odgovoril jaz, — vi veste, da nimam jaz vašega poguma. Naravnost bolan postanem, če vidim kri. Že dolgo sem vam hotel povedati, — da delam pesmi. Rad bi postal pisatelj.

Postal je zelo ogorčen. Njegovo trpljenje je bilo v resnici naivno. Jokal je, čeprav ni bilo nikakih solza v njegovih očeh. Izgeldal je dosti starejši.

Zmajal je s svojo masivno glavo, — z glavo resničnega krščanskega vojaka, — in njegova brada se je tresla.

— Dobro, dečko moj. Stori kot hočeš. Jaz sem penzijoniranec ter ne morem dajati nikakih povelj. Vedno je najti dobre stvari, katere je treba braniti s peresom. Ti imaš mojo kri. Ti imaš dobro srce. Biti polemik bo posel, ki ti bo ugajal. Udarjal boš po ljudski množici. Odgovoren boš za to, kar boš pisal. Dovršil bom tvojo vzgojo s tem, da te naučim boriti se s sabljo. Treba bo zadajati udarce.

— Ali pa jih sprejemati, — sem si mislil jaz.

* * *

Že dolgo časa je vladala kot nekaka epidemija nemira med narodi. Moj stari oče je pogosto prorokoval:

— Videl boš. Kmalu bo izbruhnilo.

Pričel je majati s svojo glavo. Prišla je vojna.

Moj stari oče me je spremil na železniško postajo. Dospela sva tjakaj. Matere so jokale, sinovi so pa peli. Vlaki so prihajali in odhajali in prišel je tudi moj vlak. Poljubil sem svojega starega očeta ter hotel odhiteti. — Stari oče pa me je zadržal ter rekel nežno:

— Žalibog morajo stari ostati doma. Dajem ti svoj blagoslov. Imam le tebe na svetu. Ti si moje krvi in ne morem ti reči, da bodi previden.

* * *

Vrgel sem se v črni kaos ter se vrnil nato v življenje. Vojna je bila končana in jaz sem ostal živ. Kako je bilo to mogoče? Ko odprem zjutraj svoje oči, vidim skozi svoje okno naš vrt z drevjem brez listja ter naša gospodarska poslopja. Moj stari oče, ki se je potikal krog hiše, me je zapazil.

— Hej, dečko moj! Nisem hotel, da bi tvoja demobilizacija prešla brez slavljenja. Povabil sem župana, moja dva farmerja ter župnika. Imeli bomo dober zajutrek. Kaj praviš k temu?

Odobril sem idejo.

Ob dvanajstih so prišli gostje in sedli smo za mizo. Pili so na moje zdravje. Na skrivnem sem se veselil vina in življenja krog sebe. Moje živce so tolažili glasovi krog mene. Minute so se mi zdele prav tako slastne kot požirki žlahtnega burgundca. Pogovore sem poslušal le nepozorno. Govorili so o krajevnih zadevah ter o stanju in izboljšanju cest.

Naenkrat pa je moj stari oče izpremenil smer pogovora ter nagovoril mene:

— Dečko moj, vsak pride enkrat na vrsto. Ti si me rad poslušal, ko sem pripovedoval svoje vojne doživljaje. Sedaj pa nam povej ti o svojih. Pojasni, kako si si pridobil svoj vojni križec?

Vzdramil sem se kot iz sanj.

Dobro sem poznal svojega očeta ter vedel, da si predstavlja moderno vojno povsem drugače kot je dejanski. Pogosto sem sprejel na fronti od njega zelo smešne nasvete.

— V mojem imenu poreži tem lopovom ušesa.

Ni mogel prenesti misli, da bi mogla kaka stvar na svetu ustaviti naval francoskega najada. Jaz ga nisem karal za to in zakaj bi ga. Iluzija je bila povsem naravna. Pripadal je plemenu, ki je z veseljem umiralo.

Skušal sem se oprostiti. Gostje pa so ustrajali pri svoji zahtevi ter se naslonili s komolci na mizo, da bi bolj udobno čuli povest.

Pričel sem. Da povdarim lepoto uloge anonimnosti, sem pojasnil staremu očetu kaj je vojna kot sem jo videl jaz. On pa ni poslušal. Nestrpno je pričakoval trenutka, ko bom povedal, kako sem se pokril s slavo. Dospel sem do svojega odlikovanja.

— To ni bilo ničesar posebnega, — sem rekel. — Nanovo sem založil baterijo z municijo vspričo težkega sovražniškega obstreljevanja.

— Kako je to, dečko moj? Dobil si udarce ne da bi jih vrnil? In za to so ti dali vojni križec? To bi gledali, če bi bil jaz tam! Ne čakal bi njih strelov, temveč posabljal najmanj ducat onih Prusakov? Po kom si se vrgel? To te vprašam?

Vstal je s svojega stola. Ni mogel še nadalje prenašati navzočnosti svinčenega vojaka mojega tipa.

Jaz seveda nisem računal na kake posebne čestitke. Ta način sklepanja pa me je presenetil. Kaj sem rekel, da je bil tako nezadovoljen?

Videl sem ga skozi okno, kako je hodil po vrtu. Prihajal je in odhajal, a se nato pomiril. Obstal je ter začel premišljati.

Nikdar nisem bil nizkotnega značaja. To ni v moji krvi. Sklenil sem priznati vse svoje napake, ne da bi vedel, kje in kedaj sem jih pokazal. Vsled tega sem odšel, da se pridružim staremu očetu. Na ponižen, a vendar dostojen način, katerega se posluži zrtev justične zmote, sem rekel:

— Če sem vas žalil s svojim govorenjem, vam prisegam, da sem storil to brez namena. Prosim vas odpuščanja iz dna svojega srca. Ne bodite jezni name.

Njegovo lice se je ubiažilo in pritisnil me je k sebi ter me poljubil.

— Dečko, zakaj bi bil jezen nate? Ti sploh nisi bil ustvarjen za vojno. Bodi srečen, da si bil v stnu nuditi kako malo službo, čeprav bi bila dosti prida kot si povedal sam. To pa ni tvoja napaka. Ti si preveč dober in preveč mehkega srca. Ti si prava podoba svoje matere.

BIGAMIJA SE ŠIRI.

London, Anglija, 17. septembra. Vedno bolj številni slučaji bigamije po vseh pokrajinah Anglije povzročajo velike skrbi in vedno bolj se množe zahteve, naj se postopa z bigamisti kot z velezločinci.

Sir Bernard Mallet, generalni registrar, je izjavil, da so angleške postave glede zakona zelo pomanjkljive in da nudijo manj stvarnosti proti bigamiji kot postave katerekoli druge civilizirane države. Njegov department je že pripravil predloge za izpremembo teh postav, a dosedaj ni bilo storjenega še ničesar, kajti treba je novega parlamentarnega akta.

Postava zahteva sedaj v Angliji, da obe stranki izjavita, da ne vesta o nikakih ovirah proti njuni zvezi, da sta stanovali petnajst dni v dotičnem okraju. Vse drugo je stranska stvar, ker ni treba navesti nobenih posameznosti glede rodu, starosti, stalnega bivališča ali pozicije.

SMRT

Smrt je kazen, če dovolite svojemu drobu, da se ne izčisti ter spušča s tem v vaš sistem strašne nevarne strupe. Prezgodnje postaranje je najboljše znamenje nevarnih strupov. Dajte, da vam Laxcarin izčisti sistem in se navzemite navade, ki je pomagala mnogoterim trpečim. Nabavite si polno zdravljenje 6 škatelj Laxcarina še danes, stanejo samo $5.24 ali ena škatlja $1.04 s takso vred. Prodaja edino Laxal Medicines Company, 664 Laxal Bldg., 435-4th Ave, Pittsburgh, Pa. (Adv.)

Odstranite bolečine s

Pain-Expellerjem

Ta bo spravil v red otrplo kite in naredil, da boste čutili dobro in svež.

Pazite na znak SIDRO. Po vseh lekarnah po 35c in 65c ali pa pišite na

F. AD. RICHTER & CO.,
326-330 Broadway, New York

ALI JE VASE ZDRAVJE VREDNO 2 CENTE?

Ako trpite na nervoznosti, želodčnih in ledičnih bolečinah, za prtju, splošni slabosti, glavobolu, nimate teka, imate nečisto kri, ako ste u frujani, se počutite onemogli zjutraj, ako imate bolečine v hrbtu, revmatizem, pošljite nam pismo z znamko za 2 centa in s svojim naslovom in mi vam bomo poslali z obratno pošto POPOLNOMA PROSTO popolno tridnevno zdravljenje naloga JUVITO zdravila, ki je sestavljeno iz čistih zdravilnih zelišč. Adresa: JUVITO LABORATORY, Oak Hills Branch 5, Pittsburgh, Pa.

Glas Naroda

najstar. slov. dnevnik v Ameriki

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov.

Priobća najzanimivejše novice iz celega sveta.

Priobča romane, povesti, šalo, raznoterosti.

Priobči vse, kar zamore zanimati povprečnega čitatelja.

Rasirjen je po vseh slovenskih naselbinah od Atlantkia do Pacifika.

Glasilo Jugoslovanske Katoliške Jednote, in Zapadne Slovanske Zveze

Najboljše sredstvo za oglaševanje.

Stane za vse leto	$4.00	Za celo leto za mesto New York	$5.50
Za pol leta	$2.50	Za pol leta	$3.00
Za četrt leta	$1.25	Za četrt leta	$2.00

Naročite ga za svojce v starem kraju

Za Evropa za celo leto	$6.00
Za Evropo za pol leta	$3.50

Tehnično osobje je organizirano.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street New York City

Za Premurje

ZAHTEVE PREKMURSKIH SLOVENCEV.

Izvrševalni odbor V. L. S. se je v svoji seji dne 26. avgusta t. l. pečal z zadevo Prekmurja, kjer so južni del tega ozemlja zasedli hrvatski finančni strežniki in orožniki, po čemer se mora sklepati, da namerja vlada prideliti te kraje tudi hrvatski politični upravi. To dejanje nasprotuje politični in kulturni tradiciji Prekmurja ter očitno izraženi volji ondotnega ljudstva, ki se je vedno štelo za del slovenskega plemena našega naroda. To dejanje nas žali, nas znatno narodno slabi in je tako, da more le podnetiti plemenska nasprotja v troimenskem narodu.

Zato poziva izvrševalni odbor V. L. S osrednjo vlado, da celo Prekmurje dodeli upravnemu ozemlju Slovenije ter naroča svojim poslancem, naj se zavzamejo, da se to čimprej izvrši.

— Na prvem zborovanju sosveta civilnega komisarja za Prekmurje v Murski Soboti dne 25. avgusta so zastopniki vsega Prekmurja sklenili nastopno resolučijo:

1. — Kralju Petru in regentu Aleksandru izrekamo udanost in pozdrav

2. — Delegaciji kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Parizu izrekamo toplo zahvalo za rešitev Prekmurja in prosimo, da se potegne z vso močjo za osvobojenje Sv. Gotarda s slovensko okolico.

3. — Od skupne vlade v Belgradu zahtevamo takojšnjo odstranitev hrvatske uprave v lendovskem delu Prekmurja, ker hočemo imeti nedeljeno slovensko upravo svojega Prekmurja To zahtevajo zlasti zastopniki iz vseh župnij, ki so jih zasedli Hrvati.

4. — Svojemu civilnemu komisarju dr. Lanjšiču, ki je bil imenovan na predlog ljubljanske vlade od ministrstva v Belgradu, izrekamo popolno zaupanje in iskreno zahvalo.

Ko je "Jugoslovanska demokratska stranka" prevzela vodstvo države, je izdala kakor vsaka vlada svoj delovni program, ki je kakor vsak program obširen, lep in splošen. Razumljivo je, da ima željo, ga izvesti kolikor se da gladko. Vsaka vlada skrbi za gladkost dela po dosedanjih običajih tako, da postavi na vodilna mesta ljudi velike energije: politike, ki so zelo sposobni in spretni. To je edino jamstvo, da vladna stranka s svojimi načrti uspe. Drugih sredstev si misleč človek skoro predstavljati ne more.

Naša J. D. S. zahteva pa v svojem ljubljanskem glasilu zaporedoma pravico, da jo pri njenem delu nihče ne moti. Ko smo to brali, smo bili nad novim sredstvom vladanja zelo začudeni. Pod to prošnjo, oziroma "pravico, da nas nihče pri tem ne ovira", si namreč nismo mogli ničesad predstavljati. Če ima stranka vse ministrske sedeže v svojih rokah, če ji je vsa uprava, sploh cel državni aparat na razpolago, potem ne vemo, kako je mogoče vlado "ovirati".

Bunili se gotovo ne bomo. V parlamentu tudi nismo tako silna skupina, da bi ga mogli spremeniti v grobljo. Poleg tega tudi "Narod" trdi, da ga izjava "jugoslovanskega kluba" veseli, da se celo v "stvarnem delu popolnoma ujema z izjavo vlade". V čem bi tedaj obstajalo to oviranje? Če bo "Demokratska zajednica" izvajala na šprogram, je mi vendar ne bomo napadali. Da bi pa mi ne smeli vladnega delovanja kritizirati, da bi ne smeli izreči svoje misli o njem, tega tudi "Narod" gotovo ne zahteva. Zato je tako govorjenje govornjenje nepolitika ali pa takega politika, ki ga svet danes še ne razume.

Kerg. Ribnikarja, ki je tudi pisal o tem oviranju, vendar ne moremo še imenovati nepolitika, bo veljala druga možnost. Morda je pa ta prošnja izraz pomanjkanja samozavesti, izraz majhne politične terdnosti in gotovosti.

Naj bo to kakor hoče, mi hočemo "Narodu" v pomirjenje povedati, da je lahko kar brez strahu. Če je program nove vlade, kakor trdi "Narod", popolnoma enak izjavi našega kluba, jih je treba le izvesti. Ta malenkost bo ustvarila v deželi najlepšo harmonijo in "Narod" se bo lahko radostil, da bo radost v njegovih stolpcih. Mi si sicer kakor "Naprej" — ne deloma "posebnih iluzij" glede nove vlade. Vemo, da je malo kremena in jedra v njej. Mislimo, da je nekoliko šibke konštitucije, da pokašljuje in se trese tudi v kolenih. Ker pa misli, da vendar vse sama premore, jo pustimo, da izkaže svojo skrito in nezapazno moč in izvede naš program.

Če bi pa ostal program za 99 odstotkov na papirju, tedaj nam "Narod" ne bo zameril, da bodemo vlado prosili, naj neha z izvajanjem našega programa. Le radi tega, ker smo prepričani, da bodemo prav kmalu siljeni, priti na dan s to prošnjo, smo obžalovali to vladno tvorbo. Pogled na njena tresoča se kolena nas je navdal z mislijo, da nikakor ni atlet, kakor stoji zapisano na od nje same napravljenem spričevalu.

Ko se bo izkazalo in razodelo, da ne more nikamor, da se možno poti od slabosti, tedaj bo klicala na pomoč in koncentracijsko ministrstvo bo tu. Čudno je na svetu, da morajo ljudje prej nekaj doživeti, da postanejo razsodni, modri in dobri. Ko bo prišlo to doživetje, bomo dobili to, kar bi lahko že danes imeli, brez kašlja, — stresajočih se kolen in potu.

Vprašalo se pa bode tedaj ljudstvo: — Čemu je bila ta epizoda potrebna? Ali ni bila to potrata časa, nepotrebni trud in šum in — proč vržen denar?

("Slovenec".)

Ameriški Slovenci, naročajte se na GLAS NARODA, največji slovenski list v Ameriki.

POJASNILO

Kadar rabite ure ali kake druge zlatnine ali prave trpežne glasne Columbia gramofone in krajske plošče, obrnite se na vašega rojaka IVAN PAJK, 24 MAIN STREET, CONEMAUGH, Pa. Dobili boste pošteno blago in se ne boste kesali za vaš denar.

PIŠITE MU PO CENIK.

Naprodaj

velik kos najboljše ilovite zemlje p o $15.00 aker na zelo lahke obroke. 12 slovenskih družin se je naselilo v zadnjem času v ta okraj. Za pojasnila obrnite se na:

JOHN KNAUS

P. O. LIMESTONE, Alger County, Mich.

Naravni in družabni zakoni

Vladajo-li v družbi isti zakoni, ki so lastni rastlinskemu in posebno živalskemu svetu:

Tisti, ki so se vsaj do nekod bavili s prirodnimi nauki, vedo, da v živalskem carstvu obstoja kratko za obstanek in da iz tega boja izidejo kot zmagovalci oni posamezniki, ki so najmočnejši, najpremetenejši, z eno besedo: oni, ki so se najbolj prilagodili vsem življenskim pogojem.

Angleški prirodoslovec, ustvaritelj novega zakona o prirodoslovskem nauku, Charles Darwin, je samo z dvema besedama izrazil prirodni zakon za vsa živa bitja: "Najsposobnejši nadvladujejo."

Pravilno je, da so bili vsi vladajoči razredi, pa celo tudi ves narod kot celota vedno nasprotniki vsake nove ideje — pa naj si bo to v nauku ali v družbi. A po veliki opoziciji in boju so se jim ljudje brez opazke polagoma prilagodili ter jih nazadnje celo pričeli izkoriščati v svojo korist.

Enako so je dogodilo z Darwinovim naukom: v začetku so skoro vsi nasprotovali tem naukom, danes pa nočejo sovražniki ljudskega napredka in enakosti uporabiti Darwinizem tako, da bi služil njihovim interesom.

Pravijo namreč: "Kakor v prirodi, odnosno pri vseh živih bitjih, uničuje tudi tu "hudi zakon": in kakor zmagujejo tam oni posamezniki, ki so najsposobnejši, kakor pravi Darwin, ravnotako tudi v ljudski družbi uničuje boj za obstanek; tudi tu "najsposobnejši" nadvladujejo. Če vladajo torej v človeški družbi isti zakoni, pomeni to, da je odveč voditi boj proti tem pojavom. Če so ljudje razdeljeni v razred bogatinov in razred siromakov, če na tisoče in stotisoče ljudi propada vsled pomanjkanja in drugih enakih vzrokov, je to pač luoma naravni pojav — in temu se nikakor ne more odpomoči. Bogatini so bogati, ker so "najsposobnejši"; to je tudi njih prednost — čisto naravna prednost. Kako korist naj pomenjajo torej razne družabne teorije, ki oznanjajo neko posebno družbo, v kateri ne bo bogatinov, trpečih slojev in podrejenosti? Vse je urejeno, kakor naj bi bilo. Bojevati se proti neobitnosti — je nesmisel."

Taka "znanstvena" obramba je "zelo dobra" zamišljena in bi bila umestna, da ni — lažnjiva.

Resnica je, da so ljudje naravna bitja in v toliko je mogoče reči, da se morajo vladati po istih naravnih zakonih, ki veljajo za vsa druga živa bitja. A resnica je tudi to, da so se ljudje že od pamtiveka bojevali proti mnogim naravnim zakonom, a posebno proti onim, ki so jim škodovali. V tej težnji in boju se je stoprjema izpopolnjevala ljudska kultura in civilizacija. Čim večja je premoč človeka nad prirodo, tem večja je njegova kultura in skratno ljudje so si do sedaj podredili mnogo moči in jih vpregli v svoj jaram.

Kadar se pravi, da je stanovitna stvar "prirodna", ni to samo po sebi dokaz, da je opravičena in dobra s stališča naših interesov. V prirodi so zakoni, ki so nam v prid, a so tudi taki, ki so nam sovražni. V stanovitnih položajih more en in isti zakon delovati koristno, a v drugih nam more isti zakon tudi škodovati.

Sedaj pa poglejmo, v kolikšno Darwinov zakon o tem, da "najsposobnejši nadvladujejo", opravičuje pojav kapitalističnega izkoriščevanja. Ali so v resnici bogatini "najsposobnejši", to je v tem smislu, kakor ga rabi Darwin?

Izmed dveh živali iste vrste je sposobnejša ona, ki je fizično močnejša ali pa ima kako drugo lastnost, ki bi ji podaljšala življenje, nego druga žival.

Pri živalih odločuje v prvi vrsti fizična moč, neki čisto naravni nagoni, potem mnoge druge lastnosti, ki dajejo nekaterim živalim prednost pred drugim ter jim pomorejo, da izidejo iz ljutega boja za obstanek kot zmagovalci.

Lev naprimer ima hitrost in moč; zajec nima moči, a poseduje nenavadno hitrost. Kača nima niti moči, niti hitrosti, a je jako prilagodena, da se more skriti pred sovražnikom, če se zvije v kako votlino ali izgubi v travi; orel ima moč in hitrost, kar ga napravi za kralja vseh ptic, lisica se more zahvaliti svojemu dolgemu životu za svojo sposobnost, da zapelje sovražnika in da se mu eventualno uspešno umakne; listna uš nima ne moči ne hitrosti, a jo je sama narava ustvarila, da je popolnoma zelena kakor list, katerega objeda in se lahko reši sovražne ptice.

V prirodi ni nravstvenosti in ne razuma. Nravstvenost in razum sta čisto človeški lastnosti, razumljive razum vsekakor v njegovem najvišjem izražanju. Priroda je kruta ter ne pozna pravice in nravnosti. V tem oziru posnemajo prirodo in njene zakone sedanji zakonodajalci, diplomati, kralji, predsedniki, ministri in miljonarji, ki se ne vladajo po zakonih nravnosti in morále, temveč po nezakoniti krivici in krutosti. Ta gospoda dela na eni strani po naravnih zakonih, a so dalec od čisto ljudskih zakonov — človečnosti in pravice.

"Najsposobnejši" (the fittest) po Darwinu pomeni najbolj prilagodeni. Človek se vlada in uravnava po položajih: včasih jim kljubuje, včasih se prilagodi, da dela složno z njim. On se prilagodi kakor vsaka druga žival. Brez sposobnosti prilagodenja ne bi mogel človek obstajati. Vse njegovo življenje je večno uravnanje, a napram temu večna tvorba. Prilagoditi se, pomeni — bojevati se, a bojevati se, pomeni — živeti. Življenje je boj in boj je življenje. Boj je lastnost življenja. V mrtvi prirodi ni boja, temveč čisto mehanično nasprotovanje, združevanje in razpadanje. Samo v prenešenem in pesniškem smislu se pravi, da se tudi prirodni elementi bojujejo.

Medtem žival, ki se najbolj prilagodila prilikam, ni vedno najboljša in najizpopolnejša v svojem rodu. Isto velja tudi z ozirom na človeka.

Z druge strani, dokler pri ostalih živih bitjih obstoja nazivanje, da propadejo vsi oni posamezniki, ki so slabotni in bolni, opažamo v družbi, da večkrat zaostali bolni in slabiči sprejemajo najvišja vladna mesta. Pa primer nam morejo služiti sedanji in bivši evropski vladarji. Vzemimo drugi primer. Dopustimo da je en ali drugi miljonar dosegel svoje bogastvo vsled svoje podjetnosti, sposobnosti in drugih podobnih svojstev. On umre — toda njegovo bogastvo podeduje sin, ki nima razloga biti podjeten, marljiv in sposoben, ker razpolaga z ogromnim bogastvom. Njegov sin je telesno zaostal, duševno popolnoma nesposoben, mogoče tudi bolan, če ni izpridek narave. Če bi bil enak stvor med drugimi živalmi, bi hitro propadel v krutem nasprotstvu, pa bi naj bilo s prirodnimi elementi ali pa z živimi stvarmi. Toda on ima veliko bogastvo, stavljajo se mu na razpolago zdravniki in svetovalci, na stotine osebnih in političnih slug — in on more postati tako zelo važna in ugledna oseba, celo odločujoči faktor v življenju ene dežele ali države.

Komu se mora zahvaliti tak človek za svoj položaj in sposobnost, da vlada nad drugimi ljudmi? Slučaju in denarju.

Oni, ki bi hoteli potom prirodnih zakonov opravičiti sedanji tiranski sistem, zapadejo v strašno protislovje: z ene strani se žalijo, ker se jim pravi, da so se preobrazili iz živali, a z druge sami javno dokazujejo s svojimi primeri in nauki, da so najnižja vrst živali. Pri ostalih živih bitjih obstoji zakon nujnosti: ne morejo si pomagati, temveč delajo po instinktih ali po onem malem razumu, ki je pri njih samo v zaredku — žive kakor morajo, a pri tem življenju ne poznajo nobenih zakonov pravice in nravnosti.

Bogatini in njihovi agenti so jim v tem oziru popolnoma enaki.

SLIKA KAŽE, KAKO SO VANDALCI ONEČASTILI SPOMENIK ROOSEVELTOVEGA SINA. —

Drobno

Znižanje dnevnic.

znižati dnevnice in doklade za vse vojaške delegate, kurirje in detažirane uradnike, ker so se življenske razmere v inozemstvu znatno poboljšale.

Uvoz in izvoz.

Pri ministrstvu za trgovino in industrijo se je osnoval centralni odsek, ki se bo bavil z reševanjem prošenj za uvoz in izvoz.

Kakor pri živalih močnejša požira in uničuje slabšo, ravno tako ekonomsko in politično močnejši gospodarji v človeški družbi izrabljajo in izkoriščajo revnejše in zatrebljene ljudske stvore.

Bogataši ne priznajo morále, razum, niti pravico. To se ne zlaga z njihovim pooblaščenim položajem ter se raje ravnajo po neobrzdanih in krutih zakonih divjine.

Bogatini in naseljniki so uravnali svoje življenje po prilikah, a istočasno položaje uravnavajo po svojih interesih. Toda položaj se menjava. Družabni zakoni so veliko močnejši od interesov posameznika. V današnji družbi se ustanavljajo novi odnošaji ki bodo tlačenim razredom omogočili, da urede življenje po zakonih nravnosti, razuma in izpopolnjenosti.

Nove znamke.

Ministrstvo za pošto izbere izmed nagrajenih načrtov za poštne znamke dva najboljša in sicer s sliko regenta Aleksandra. Za franko znamke izvoli najbrž Čarapićev ali Koželjev načrt. Nove znamke bodo veljale za vso kraljevino.

Občinske znamke v Splitu.

Deželna vlada je odobrila sklep občinskega sveta v Splitu o emisiji občinskih znamk po 10 in 20 vinarjev, ki se izdajo v promet, da se odpomore pomanjkanju drobiža. Teh znamk bo izdala občina v Splitu za 100.000 kron.

Pomanjkanje moke.

Italijanski častnik, ki opravlja občino Komižo na Visu, je odredil, da nihče v mestu ne sme peči belega kruha, niti zase, niti ga ne sme prodajati, dasi je za peko dovolj zalog. Edino prodajalcem kruha je italijanska zasedbena oblast dovolila, da smejo pri njej jemati po 10 kg bele moke na dan. Ta moka pa v resnici obstoja iz 40 odstotkov koruzne in le 60 odstotkov bele moke. Kruh iz te smesi se sme dajati edinole bolnikom, in sicer po zdravniškem predpisu. Očividno je, da ta kruh more bolnikom le škodovati, posebno letos, ko v mestu naznanjajo želodčne bolezni. Italijanska okupacijska oblast hrani prebivalstvo samo s koruzo in neko vrsto graha, ki ga doslej še nikdo v mestu ni jedel. Dasi je v Komiži dovolj zasebnih zalog, vendar prebivalstvo trpi glad, ker ni dovoljena razprodaja. Olja niti za zdravilo ni več, ker se od nikoder ne sme uvažati.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Dobro zdravilo za žene.

To je kar se lahko reče eno od najboljih znanih priprav, ki se jih morajo poslužiti trpeče žene in dekleta kot sredstvo za hitro in trajno odpomoč v svojih izkušnjah nerednosti, ki se tičejo svojega spola. Ime tega zdravila je

Severa's Regulator

(Severov Regulator) in prostor kjer ga dobite je v vseh lekarnah. Seveda morate zahtevati pravega in odkloniti vse ponaredbe, kajti le na ta način ste lahko sigurni, da dosežete najboljši in najhitrejši vspeh. Cena $1.25 in 5c davka.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Rojaki, naročajte se na GLAS NARODA, ki je največji slovenski dnevnik v Združenih državah Severne Amerike!

Vestno zdravilo dela čudeže.

Trinerjeva zdravila uživajo že 30 let nenavadno zaupanje. — In to čisto po pravici, kajti vestnost izdelovatelja dobiva zaupanje in posplošenje pri kupcih. Zdaj je bilo potreba nekoliko zvišati cene. — Mi smo se dolgo časa zoperstavljali naraščanju cen veh potrebščin in razpošiljanja, toda novi vojni davki so nas prisilili nekoliko zvišati cene. — Vsak prijatelj Trinerjevih zdravil bo izprevidel, da mora tudi lekarnar plačati več, če smo mi prisiljeni plačati več in da se temu na noben način ni mogoče izogniti. — Toda izvrstna kakovost in pristnost Trinerjevih zdravil bo v polni meri zadostila vsakega odjemalca.

TRINER-JEV ameriški Elixir grenkega vina

ima vsled tega tako izvrstne uspehe, ker povzroča, da izgubi bolezen svoje izvore. Devetdeset odstotkov vseh bolezni ima izvor v želodcu. Trinerjev Ameriški Elixir očisti želodec in odstrani iz črev vse zaostale stvari ter strupene substance, ki so izvor uničujočih bacilov, ter uničujejo redn odelovanje črev. V Trinerjevem zdravilu ni nobene kemikalije, pač pa samo izvrstna grenka zdravilna zelišča in rdeče vino. Pri zaprtju, neprebavi, glavobolu, migreni, nervoznosti, splošni oslabelosti ter pri posebnih želodčnih slabostih, pri premeni življenja žensk ali pri majnarjih in drugih delavcih, ki vdihavajo pline, se bo vsakdo lahko prepričal o učinkoviti vrednosti tega zdravila.

V vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

prodre vedno v pravi sedež bolezni in vsled tega je pri revmatizmu, nevralgiji, revmatičnih boleznih, okorelosti udov itd. njegova pomoč hitra in uspešno. Nadalje je tudi izvrstno sredstvo proti izvinjenju, napetosti, oteklinam itd. in po vdrgavanju mišic, po kopeli nog odstrani vso utrujenost. V vseh lekarnah.

TRINERJEV ANTIPUTRIN je zelo uspešno in pomirjujoče antiseptično sredstvo za splošno zunanjo uporabo. Uporablja se za grgljanje, izpiranje ust, izpiranje ran, uljes itd. V vseh lekarnah.

Zadnja najvišja odlikovanja podeljena Trinerjevim zdravilom na mednarodnih razstavah: Zlata Svetinja — San Francisco 1915, Grand Prix — Panama 1916.

JOSEPH TRINER,

Manufacturing Chemist,

1333—1343 SO. ASHLAND AVE. CHICAGO, ILL

GOZDNI ROMAR

FRANCOSKI SPISAL GABRIEL FERRY.

Za "Glas Naroda" prevedel G. P.

57 (Nadaljevanje.)

Tibureij je vedno pripisoval umor Areljanosa Don Štefanu.

Oko Kanadca je s sočutjem opazovalo razburjeni obraz mladega moža.

— Vi mi še niste povedali svojega imena, — je rekel.

— Moj ime je Tibureij Areljanos.

Kanadec ni mogel zatreti vzdiha, ko je čul to ime, ki ga je spravilo iz sanj v resnično življenje.

— Ali vzbuja to ime v vas kake spomine? — je vzkliknil Tibureij. — Areljanos je pogosto potoval preko savan in tam ste ga morgoče kedaj srečali. Bil je najbolj slavni gambusino v pokrajini, — je odvrnil Bois-Rose. — Vaša zunanjost.... pa vzbuja v meni... spomine na dogodke, ki so še zdavnaj pretekli....

Lovec je umolknil in tudi Tibureij, ki se je živahno spominjal vsega, kar se je dogodilo na haciendi, je tudi molčal ter smatral za pravi dar neba, da se je sestal z obema lovcema. Skrivnost Zlate doline, ki bi bila brez koristi za posameznega človeka, bi postala s tema dvema mogočnima zaveznikoma dragocen vir ter poroštvo za uspeh njegove ljubezni. Vsled tega je sklenil, da takoj obvesti Kanadca o svoji skrivnosti.

Kljub temu pa se je za trenutek še pomišljal. Kupiti si srce Rosarite za zlato se je zdelo nevredno njegovi nesebični ljubezni. Kljub prisegi, katero je v srcu prisegel, da je ne bo nikdar več videl, je vendar zmagal ostanek upanja, ki je tlelo v njegovem srcu.

— Če se ne motim, ste rekli, da ste po svojem poklicu lovec, — je rekel Tibureij. — To je zelo nevaren ter malo dobičkanosen posel.

— To ni nikako rokodelstvo, — je odvrnil Kanadec, — temveč za vsakega plemenit stan kot naprimer za Pepe-ja. Za mene pa je poklic mojega življenja. Moji predniki so bili lovci in jaz sem po kratkem prekinjenju lotil se posla, katerega sem podedoval od svojih predkov.... Nesreča pa je hotela, da nimam sina, ki bi lahko postal moj naslednik in brez bahatosti lahko rečem, da bo poginil z menoj plemenit in močan rod.

— In jaz sem, kot moj oče, iskalec zlata, — je rekel Tibureij.

— Da, da, vi ste iz rodu, katerega je Bog ravnotako ustvaril, da ne bo izgubljeno za človeški rod zlato, katerega je ustvaril.

— Maj oče mi je zapustil skrivnost nedaleč od tukaj ležečega kraja, kjer je najti zlato v taki okolici, da bi postala vidva, če bi se hotela pridružiti meni, bogatejša, ko sta si kedaj sanjala.

Tibureij je čakal na odgovor Kanadca ter mislil, da bo povoljen kljub temu, da je odklonil Kanadec isto ponudbo Don Štefanu.

Pošteni Kanadec ni skušal prikriti Tibureiju veselja, s katerim ga je poslušal. Tibureij je pripisoval ogenj v očeh Kanadca ter njegov smehljaj lakomnosti; a se je v tem oziru grdo zmotil.

Veliko je bilo vsled tega presenečenje mladega moža, ko je Kanadec zmajal z glavo ter odvrnil:

— Predlog, ki ga mi stavite, bi brez dvoma zapeljal moža, ki je pustil svoje srce v kakem mestu. Kar se tiče mene, nimam nobene domovine več. Gozdovi in stepe so sedaj moja domovina ter nočem nobene druge več. Kaj naj mi koristi zlato, o katerem govorite? Bil je nekoč čas, ko bi si želel imeti ga, da ga zapustim ali oddam, še pri življenju. Danes pa nimam nikogar več, kateremu bi mogla koristiti moje zlato. Ne, ne, dečko moj, hvala vam, a s tem nočem imeti nobenega opravka, — je dostavil Kanadec, ki je pokril z obema širokima rokama obraz kot da hoče svojim očem odtegniti zapeljivo sliko, katero mu je pokazal Tibureij.

— To gotovo ni vaša zadnja beseda, — je rekel presenečeni Tibureij. — Človek gotovo ne zavrača na tak način zaklade, katere lahko dobi, če se le skloni.

— In kljub temu je to moj nepreklicen sklep. Z dušo in telesom pripadam podjetju, pri katerem moram pomagati svojemu tovarišu, ki me spremlja že deset let.

— Vidim, dečko moj, da vas žalim s tem, ker odklanjam, — je dostavil Kanadec, ko je zapazil žalost na obrazu Tibureija.

— Poslušajte me, moj pogumni lovec, — je odvrnil mladi mož. — Ne morem vam prikrivati, da je vaša izjava podrla vsa moja upanja. Vrjemite mi pa, da ne obžalujem radi samega sebe zakladov, katere moram prepustiti drugim....

— Vrjamem vam to, — je odvrnil Bois-Rose, — kajti lakomnost nima ponavadi sedeža na čelu kot je vaše. Nisem rekel, da vam hočem biti koristen. Dosti imam vzroka za domnevanje, da se noče tudi Pepe pomeriti z enim onih treh mož in da bova stala na eni strani v ljubezni ali pa v srdu.

— Ta Don Štefan, o katerem sem čul govoriti, — je nadaljeval Kanadec, — je mož precej visoke postave, kaj ne? — On je glavar jezdecev, pri katerih ste bili včeraj?

— Da, — je odvrnil Tibureij.

— To je torej ime, katero si je adel tukaj? — je naenkrat prekinil pogovor Pepe, ki je vstal, da se vdeleži pogovora.

— Ali ga morda poznate? — je vpašel mladi mož.

— Da, — je odvrnil Pepe, — to je moj star znanec, s katerim moram poravnati neki račun in raditega ste me tudi našli v tej deželi. Vsaka stvar ima svoj čas in glavno je sedaj spati ter biti pripravljen na dogodke.

— Še en trenutek, Pepe, — je rekel Kanadec dobre volje. — Vse kaže, da nameravaš opravičiti svoj priimek zaspanca. Čuj me en trenutek. Ta mladi mo nama je predlagal spremljati ga na tako mesto, kjer se je treba le skloniti ter pobirati zlato.

— De monio! — je vzkliknil Pepe. — Ste pač sprejeli predlog, kaj ne?

— Ravno nasprotno. Odbil sem ga.

— Niste storili prav. Stvor potrebuje razmisleka. O tem bomo govorili pozneje. Za sedaj hočem opraviti najnujnejše.

Pri teh besedah je legel Pepe zopet na tla in enakomerno dihanje je kmalu pričalo, da je zopet zaspal.

Dvaindvajseto poglavje.

— ZOPETNO SPOZNANJE. —

Tibureij je bil vesel, da ni bil popolnoma razočaran v svojih upanjih vsled nenadnega srečanja z obema lovcema. Bois-Rose je pričel zopet govoriti:

— Kot vidite, boste našli v mojem prijatelju Pepe-ju moža, ki je pripravljen zvezati se z vami proti Don Štefanu. To pomeni dosti, kajti njegovi sovražniki so tudi moji. Vsled tega imam dobro srečo, da vam dam na razpolago svojo puško, ki ni še nikdar zgrešila svojega cilja. Rečem vam, da se lahko zanesete name.

(Dalje prihodnjič.)

Deputacija JRZ. v Washingtonu

(Nadaljevanje.)

Zaslišanje R. F. Hlacha:

Hlacha: — Bil sem vedno prijatelj Italije in sem zmiraj vrjel v potrebo, da iz lastnih koristi ostaneta Italija in Jugoslavija v prijateljskih odnošajih. Toda taki prijateljski odnošaji pa so mogoči samo na podlagi pravice. V teh dnevih narodnostne zbesnelosti pa je zelo prijetno slišati besede ital. liberalne osebe, ki obsojiko in katerih namen je privesti tika in katerih namen je privesti do mirne in prijateljske poravnave jadranskega vprašanja. V rokah imam knjigo G. Manellija in G. Salvemini (izdaja iz leta 1919) pod naslovom: "La Questione dell'Adriatico". (Jadransko vprašanje).

Senator Knox: Kdo sta pisatelja?

Hlacha: Dva italijanska liberalca, ki sta svetovno znana. Salvemini je profesor na florenškem vseučilišču. Ta knjiga kaže, da v Italiji še živi duh Mazzinija. O tem nisem nikoli dvomil. Kako vežnost je pripisovati tej knjigi, lahko povzamete iz tega, kako je prišla ta knjiga v roke Mr. Lazarovića, ki je osebno tukaj in je oseben prijatelj prominentnega ital. političarja. Pred nekaj časom mu je poslal pismo glede jadranskega vprašanja. Imenovani prominentni političar mu ni direktno odgovoril, ali g. Lazarović je prejel pred par dnevi to knjigo s pismom od skupnega prijatelja, ki je vodja ital. liberalne stranke. V tem pismu je ital. gosp. od omenjal pismo poslano onemu ital. političarju in omenil, da pošilja to knjigo s pristavkom, da "bo vas zelo zanimala".

Senator Knox: Kdo je dotični prominenten političar?

Hlacha: Ne bi bilo pravično povedati njegovo ime, ampak zagotovim vas, g. senator, da je oseba, ki ima jako visoko vladno službo in je eden činiteljev ital. zunanje politike.

Knjiga obsoja Sonninovo polico. V knjigi je seveda mnogo, s čemur se Jugoslovani ne strinjajo. Toda v njej je duh, ki šteje in v tem duhu bi se dal lahko doseči sporazum. Prosim, dovolite mi, da vam prečitam prevod nekaterih programatičnih odstavkov iz te Salveminijeve knjige.

Stran XVIII. v uvodu:

"Mi smo zmiraj trdili, da se mora Italija 'odpovedati' slovanskih krajev, ki ne reprezentirajo za njo nobenih vitalnih interesov, ne toliko radi tega, ker odpoved bi bila nekak cilj, temveč ker je bilo nekako potrebno sredstvo za konstituiranje prijateljske italijansko slovenske vzajemnosti, da mogli zmagati in zagotoviti mir: naš kompromis je moral biti rezultat skupne volje prijateljstva in pravice"

Stran 11:

"Kdorkoli se poslavi, brez predsodkov in arogance, na stališče zdrave pameti in pravičnosti, mora spoznati, da ne samo v interesu lokalnega prebivalstva, ne samo radi militarističnih potreb Italije, ampak radi bodočega miru proti nemške Evrope, da je edina rešitev problema Julijske Venecije (Goriške, Trsta in Istrije) v sledečem:

a) Masiranje Julijske Venecije s tisto notranjo mejo, ki bi dala Italiji na vzhodu kar najmanj mogoče slovanskega kraja in ki bi ustvarila potrebno krajevno nadaljevanje med Gorico in Polo, bi dala Italiji zadovoljivo vojaško obrambno črto;

b) Pravica svobodnega trgovskega in prometnega občevanja za vse prebivalce v zaledju skozi tržaško pristanišče".

Stran 62:

"Največja narodna krivica je zahtevati aneksijo Reke in žnjo vsega teritorija, ki jo obdaje in odreže od Istrije več kot sto tisoč Slovanov."

Stran 74:

"Niti iz vojaških vzrokov, niti iz vzroka, da zagotovimo svobodo kulture in življenja ital. prebivalstvu na Reki, ali iz vzroka, da varujemo legitimirane interese tržaškega pristanišča, ni potrebna Italiji politična aneksija Liburnije (Reke in bližnjega Primorja). Na drugi strani pa bi ta aneksija prinesla Italiji velike in opasne težkoče radi uprave dežele, ki je slovanska v svoji pretežni večini. In ker je Reka edini ravni izhod na Jadranu, ki ga ima jo milijoni Slovanov, živeči v ozadju, bi ona tvorila stalen vzrok za sovražnost med Italijo in Jugoslovani, ne da bi imela Italija pri tem kake prednosti, bilo bi pa od velike koristi za Nemčijo".

Stran 174:

Sklepi:

1. — Vsaka italijanska vojna pridobitev na dalmatinskem ozemlju ne bi pomenila za nas vojaško ojačenje, ampak oslabitev.

2. — Italija mora zahtevati razoroženje vsega jugoslovanskega obrežja.

3. — Da nam bo zajamčeno gospodstvo morja in varnost obrežja, in to le v slučaju, če se razorožitev jugosl. obrežja ne bi izvedla, bo za nas dovolj, če imamo samo nekatere od celine bolj oddaljene dalmatinske otoke."

Stran 260:

"Dalmatinsko kampanjo v Italiji so začeli proavstrijski klerikalci, pronemški Giolittiani, neumni nacionalisti, krajevni iredentisti.

"Pomnožila je težkoče naše vojne in vzbudila proti nam sumničenje in sovražnost v vseh zavezniških in nevtralnih deželah.

"Vojna pridobitev v Dalmaciji — če se to zgodi — bi nas po vojni prisilila do večnih represalij in perfidnosti do oogromne večine prebivalstva; izpostavila bi nas pred mednarodno nevarnost ker bi nas črtil ves svet, kakor je Avstrijo; prisilila bi Jugoslovane da se proti nam združijo z Nemčijo, potem ako se jim posreči organizirati narodno enoto ali ne."

Stran 254:

"Program dalmatinskega vojnega pohoda je privedel njegove zagovornike, da si domnevajo to vojno, ne kot vojno proti sedanji Avstriji, ampak kot vojno proti bodoči Jugoslaviji. To razlaga sistematično kampanjo nacionalistov, ki skušajo prepričati Italijo in zavezniške ter nevtralne dežele, da so bili Hrvati in Slovenci proavstrijci in kot katoličani tudi sovražniki Srbov, ki so pravoslavne vere.

"Resnično pvedano, kdorkli je imel le nekaj znanja o jugoslovanskih zadevah, je dobro vedel, da je bila to avstrijska teorija. Nasprotno, že dolgo vrsto let se vrši v vseh srbohrvaških deželah velika narodna propaganda, katere namen je odstraniti to zlo verskega boja, in to gibanje, v katerem so Srbi vseh strank in hrvaški liberalci proti klerikalcem in proavstrijcem, tako imenovana Hrv. Stranka prava, kojo je vodil dr. Frank — to gibanje je v letu 1905 povzročilo novo politično formacijo, srbsko-hrv. koalicijo, ki je vkljub vsemu madžarskemu terorizmu v petih volitvah za deželni zbor na Hrvaškem vedno zmagala; to je bilo v letih 1906-1912. Ta stranka je imela večino vseh političnih in administrativnih mandatov na Hrvaškem in v Dalmaciji."

Stran 229:

"Ko smo na naši fronti videli Slovane kako obupno so se borili proti nam, namesto da so se predajali v masah, kakor so to često storili na ruski in srbski fronti, so naši zagriženi fanatiki in Slovano-žrci — isreni in neiskreni, — zajemali iz teh okoliščin nove argumente, da so še bolj otrovali protislovansko kampanjo in dali Avstriji novih žurnalističnih dokumentov, da se prestavijo in razdele med slovanske vojake in tako še bolj razgreje proti Italiji. Koliko italjanskih vojakov je padlo, ne od avstrijski hsvinčenk — ampak radi protislovanske kampanje, ki so jo vršili ljudje, kot naprimer Cippico, Tamaro, Dudan, Coppola, ki so med tem časom na varnem vodili kampanjo proti Slovanom v zakopih Rima, Pariza in Štokholma!"

Ti par odstavki, gospodje senatorji, dokazujejo kako se zgražajo italjanski liberalni krogi nad nevredno kampanjo imperijalistične in protislovanske propagande v in izven Italije.

Senator Moses: Kdo je pisatelj knjige, iz katere ste citirali te odstavke?

Hlacha: Maronelli, profesor na vseučilišču v Florenci.

Zaslišanje Lazarovića:

Gospod predsednik: Potrjujoč izvajanje predgovornika, želim povedati, da sem bil jaz tisti, ki je pisal pismo pred osmimi tedni svojem osebnemu prijatelju, ki je bil pred leti italijanski minister za zunanje zadeve, s katerim sem veliko občeval radi balkanskih zadev, ko sem bil na čelu Sredozemskega odbora. Tedaj je bil opetovano na visokih vladnih pozicijah in ker je imel vodilno vlogo, da zastopa Italijo, sem mu opisal v svojem pismu naše stališče. Pred dobrim tednom sem prejel pismo kratke vsebine od posebnega prijatelja, ki je sedaj vodja krila liberalne stranke v italijanskem državnem zboru, o katerem je govoril Mr. Hlača in ki mi je po poslal prej omenjeno knjigo.

(Dalje prihodnjič.)

"COSULICH" ČRTA
DIREKTNA POT V PATRAS IN TRST.
Potniki se lahko izkrcajo v tem ali onem pristanišču.
Parnik Pres. Wilson okrog....8. okt.
Parniki odhajajo s pomola 7, 41. St., Brooklyn.
Za cene in druge podrobnosti se obrnite na:
PHELPS BROS. & CO.
GENERALNI ZASTOPNIKI
17 Battery Place, New York.
Telefon: 550 Whitehall

PROSI SE ZA SPOROČILO

o Frank Rantu, doma iz Godešča pri Škofjiloki. Pred vojno je bival v Chicagu. Komur je o njemu kaj znanega, naj sporoči njegovi materi Uršuli Rant, Godešče štev. 62 pri Škofjiloki.

ANGIJA HOČE PROCESIRATI BIVŠEGA KAJZERJA.

London, Anglija, 18. septembra "Mirror" piše: Generalni pravdnik Sir Gordon Howart je dovršil obtožnico proti bivšemu nemškemu kajzerju. V katerem mestu se bo vršilao bravnava, dosedaj še ni znano.

IŠČE SE DOBRE DOGARJE

za delo v Texasu. Imam izvrsten les, ki se dobro kolje. Plačam visoke cene za delati doge. Stalno delo sgozi celo leto. M. Fleischer, 258 Lewis St., Memphis, Tenn.

Rad bi izvedel za naslov svojega brata ALEXANDRA SAMSA. Doma je iz Male Bukovice pri Hirski Bistrici, podomače Rjanov. Pred 6 meseci sem dobil zadnje pismo od njega iz Indianapolisa, Ind. Prosim, če kateri rojakov ve za njega, naj mi blagovoli naznaniti, ali naj se mi sam oglasi. — Joseph Samsa, Box 75, Markleton, Pa.
(20-23—9)

IŠČE SE DOBRE DOGARJE

za delati francoske doge za Friedlaender & Oliven Co. Dober les in dobra plača. Za nadaljna pojasnila se obrnite na naslov: Anthony Knause, Box 4, Kirbyville, Texas.
(20-22—9)

Rad bi izvedel za bivališče svojega prijatelja RUDOLFA GRAJS, podomače Grajskaf Rudolf iz Novega kota, občina Draga, okraj Kočevje. Rojake prosim, če kdo ve za njegov naslov, da mi naznani, ali pa naj se sam oglasi na ta-le naslov: Anthony Turk, Box 105, Ironton, Minn.
(20-23—9)

POZOR, ROJAKINJE!

Rad bi se seznanil s Slovenko v starosti od 30 do 40 let, dekle ali vdova z enim otrokom. Jaz sem star 36 let in imam stalno delo. Le resno misleča naj piše in pošlje svojo sliko. — Frank Vidic, Box 216, Cherry Valley, Pa.
(20-22—9)

HARMONIKA

Lubesovega izdelka, štirivrstna, dvoglasna, še malo rabljena, skoro nova, se proda pri: Anthony Miklavec 6311 St Clair Ave., Cleveland, Ohio.
(19-22—9)

SANTAL MIDY
Ozdravi katar mehurja in odstrani vse v 24 urah.
Vsaka pilula nosi ime MIDY
Varujte se ponaredb
Na prodaj v vseh lekarnah

SLOVENEC! DENAR IMAŠ!

Kam ga boš naložil varno in dobičkanosno?

V ZEMLJO!

Imam 3400 akrov najfineje ravnine, deloma čisto, največ gozd, brez povodnji. Kos leži ob glavni železnici Missouri Pacific zraven mesta Corning, Ark., 12 milj od Naylor, Mo. Prodam kose po 80 akrov in več na lahka plačila 6%. Čistim vso zemljo za orati, pastvišči 10 akrov gozda na 80 akrov. Cena akra 70 čistega $60 aker.

Slovenec, pridi sedaj in poglej pridelek na čisti zemlji, koruzo in pavolo; zadnje 200 akrov, kateri pridelek se ceni na $30.000, ali 1/4 čiste najemnine $7.500, ali aker $37½ čistega najema letno. Ne govori, ni res, pridi in prepričaj se! Vsak dobi vožnjo povrnjeno, kdor kupi, ali dobi drugače kot oglašeno. Urejene kmetije v okolici $200 aker. Zemlja enaka od Mississippi doline. Sveta v gozdu ne prodam nikomur, kjer bosta ne plača in Slovenec ne ustrpi jo čistiti. Izvrstna stara nemška naselbina zraven.

Kupi se tukaj med Slovenci takoj sledeče:

120 akrov fina kmetija, 7sobna hiša, 2 velika hleva, lep sadon vrt 1 aker vinograd, lepi travniki.

80 akrov kmetija, 60 čistega, lep vrt 2 hleva, hiša.

Kupi se lahko zraven vso govedo, mule, prasce, kokoši seno, koruza, precej čistega zmečkanega grozdja itd.

Ako te veseli kmetijstvo, ne kupuj nikjer, predno ne vidiš teh krajev.

F. GRAM,
Naylor, Mo.

Rada bi izvedela za svojega brata ANTONA LINDIČ. Iz starega kraja sem izvedela, da se nahaja sedaj nekje v Ameriki. Zatorej prosim cenjene rojake, ako kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar se že vnaprej zahvaljujem, ali pa se naj sam oglasi svoji sestri: Mrs. Mary Mesec (rojena Lindič), 14705 Thames Ave., Collinwood Sta., Cleveland, Ohio.
(19-22—9)

Iščem svoja dva brata MIHAELA in JANEZA KOTAR ter prijatelja FRANKA TESTEN. Imam jim poročati nekaj zanimivega, zato prosim, da se mi oglasijo ali pa če kdo ve za kojega, da ga opozori na ta oglas. Vsi so doma z Dolenjskega. Moj naslov je: Mrs. Anna Špilar (roj. Kotar), 675 E. 156. St., Cleveland, Ohio.
(19-22—9)

Dr. Koler
SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specijalist v Pittsburgu, ki ima 25-letno prakso v zdravljenju vseh moških bolezni.

Kastruljenje krvi zdravi s glasovitim čaj, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate mozolje ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčistil vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se nalese.

Vse moške bolezni zdravim po okrajšani metodi. Kakor hitro opazite, da vam prenehuje zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.

Hydrocele ali vodno kilo ozdravim v 36 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročije bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri puščanju vode, ozdravim s gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine, otekline, srbečica, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi, ozdravim v kratkem času ni potrebno ležati.

Uradne ure: vsakdan od 9. ure zjutraj do 8. zvečer; v petkih od 9. zjutraj do 8. popoldne, ob nedeljah od 9. zjutraj do 2. popoldne.

S pošto ne delam. — Pridite osebno. — Ne pozabite ime in številko.

Zdravim samo moške osebe.

NAZNANILO.

Greensburg, Pa.

Tem potom naznanjam vsem članom in članicam društev, spadajočih k SDPZ., SNPJ. in SSPZ., da imamo ukreniti tri važne stvari, tičoče se vseh treh društev, in sicer: prva stvar je, da se domenimo, kaj je ukreniti z lotom, kateri je že davno kupljen z namenom za Slovenski Narodni Dom; druga stvar se tiče denarja, kateri je nabran v namen slovenskim šolam v starem kraju; tretja stvar je, kaj bomo ukrenili z zastavo in kdaj jo razvijemo iste. Vse te tri točke so zelo važne za nas tukajšnje Slovence. Zato so opozorjeni vsi, da se ne bo potem kateri izgovarjal, da ni vedel. Torej pridite vsi v nedeljo 28. septembra ob dveh popoldne v dvorano gospe Marije Miheve na Haydenville. Na svidenje! Odbor.
(19-20—9)

IŠČEM DOBRE DOGARJE

za delati Clarets in Pipe doge. Imam lepo in dobro šumo. Lakorišče se malo seka za doge, leži na lepem prostoru brez močvirja ali povodnji. Plača velika, dela za več let. Tudi potrebujem enega za voziti s konji doge; plača po dogovoru. — P. J. Raischel, Pacnuta, Miss.
(19-20—9)

OGLASIJO NAJ SE SLEDEČI:

Ignacij Masten, Rudolf Mali, Jože Janežič, Emil Mazza, Jovan Ristić, Ignacij Pavlovič, Mate Bazal, Marija Barovž roj. Knaus, Urban Stražišar, John Rudolf, Ivan Sabalič, Frank Stepančič, Marko Reba, Frank Cigole, Ana Medle, Feliks Arčon, Peter Žontar, Frank Smodiš, Andrej Juvan, Ivan Prešnar, Mihael Ludvik, Marija Paulin, John Galjanič, Antonija Kastelic, Frank Bonča, Mary Grais, Janez Žnidaršič in Frank Tomšič. Vsi ti imajo pri nas pisma iz starega kraja. Mi smo že preje pričbili vsa ta imena in tudi povedali, kdo je pisal. Kdor se bo oglasil, naj nam označi, od koga pričakuje pismo, da vemo, če je res njemu namenjeno.

Upravništvo Glas Naroda.
(19-20—9)

Iščem IGNACIJA CVELBARJA. Pred 4 leti je bil v Somersetu in sedaj ne vem, kje se nahaja. Čul sem, da je bil ponesrečen. Prosim cenjene rojake, če kdo kaj ve o njem, da mi poroča, ali naj se pa sam oglasi, za kar bom hvaležen. — Louis Cvelbar, 266 Spruce St., Conemaugh Pa.
(17-20—9)

Rojakom v Cleveland, in sploh v državi Ohio naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potnik

Mr. JANKO PLEŠKO,

ki je pooblaščen pobirati naročnine in izdajati praveveljavna potrdila. Rojake prosimo, da mu gredo na roke.

Upravništvo Glas Naroda

Dr. LORENZ
EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK ŠPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI
644 Penn avenue Pittsburgh, Pa.

...Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sem že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite takoj.

Jaz ozdravim kastruljeno kri, mazolje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, živčne bolezni, oslabelost, bolezni v mehurju, ledicah, jetrah in želodcu, revmatizem, katar, slato žilo, naduho itd.

Uradne ure so: V ponedeljkih, sredah in petkih od 9. ure zjutraj do 8. popoldan. V torkih, četrtkih in sobotah od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer. Ob nedeljah pa do 2. ure popoldne. — Po pošti ne zdravim. Pridite osebno. Ne pozabite ime in naslov:

Dr. LORENZ, 644 Penn ave., Pittsburgh, Pa.